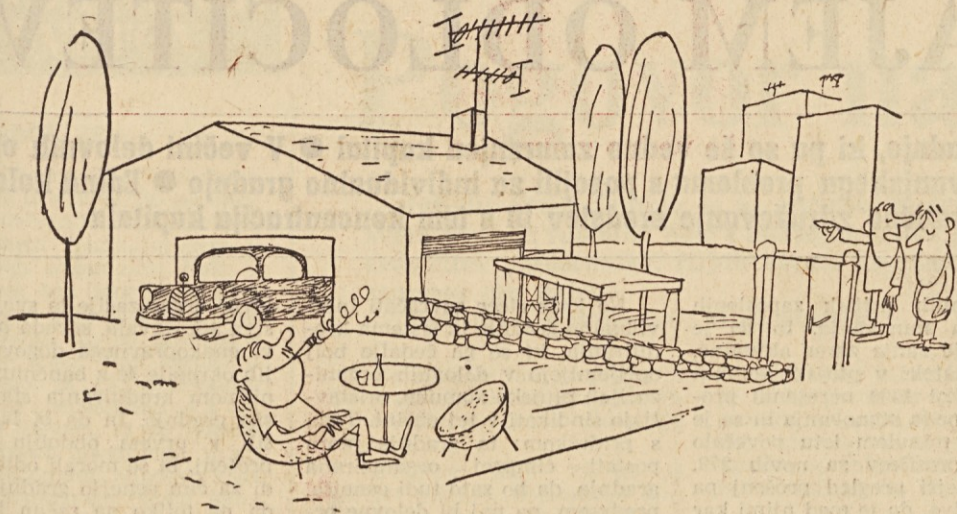

DELAVSKA ENOTNOST

PROLETARCI VSEH DEŽEL — ZDRUŽITE SE!

Četrtek, 23. junija 1966

Št. 24, leto XXII

NI NA TEMO: NAGRAJEVANJE PO DELU

— Ne morem in ne morem verjeti, da je vse to zaslužil z nadurami, razen, če mi dokažejo, da ima dan 365 ur!

Karikatura: ANDREJ NOVAK

INDUSTRIJSKI OGNJEMET

FOTO SLUŽBA DE

TRI SPOZNANJA
PTUJSKIH SINDIKATOV
O NADALJNJI MOŽNOSTI
STANOVANJSKE
GRADNJE:

Nova stanovanja pod vprašanjem odločitev

IZ INFORMACIJE (objavljene v prejšnji številki Delavske enotnosti): na razširjenem plenumu so člani občinskega sindikalnega sveta in povabljeni obravnavali problematiko nadaljnje stanovanjske izgradnje v komuni. Zakaj? Ker pretijo nekajmesečne izkušnje — in seveda če bo šlo po teh tirih dalje tudi v naslednjih mesecih — povsem zavreti stanovanjsko izgradnjo. In menda ni potrebno še posebej zagotavljati, da je bila osnova vseh zaključkov ptujskih sindikatov, da se kaj takega ne sme primeriti.

Naj tokrat to skopo informacijo nekoliko razširimo. Ne samo zato, da bi informirali člane sindikatov v putjski komuni o stališčih njihovega vodstva, temveč tudi zavoljo tega, ker bodo mnogi v prenekatih drugi komuni stali na razpotju podobnih odločitev.

A zdaj k stvari!
(Nadaljevanje na 2. strani)

DOGRADITI SISTEM IN POGLOBITI SAMOUPRAVO

Osrednje vprašanje razširjene seje predsedstva RS ZSS minul teden je bilo zdravstveno zavarovanje in njegovo financiranje. Gradivo, ki je bilo osnova za razpravo, je pripravila Komisija za zdravstveno zavarovanje in zdravstvo, ki jo je imenoval plenum RS ZSS. V razpravi so se tako člani predsedstva kot povabljeni gostje dotaknili domala vseh vprašanj, ki sodijo v kompleksno problematiko socialnega zavarovanja in še posebej zdravstvenega varstva.

Mnenja, ali je potreben nov sistem zdravstvenega zavarovanja ali bi kazalo obstoječi sistem dograditi in dopolniti, se niso razhajala. Na seji predsedstva so se prisotni odločno zavzeli za to, da je treba izpopolniti že zasnovani samoupravni sistem zdravstvenega zavarovanja, ki temelji na načelih obvezne vzajemnosti, solidarnosti in enotnosti. Predsedstvo RS ZSS smatra, da teh načel ni

mogoče menjati, in snovati novega sistema na drugih principih. Prav tako pa tudi ni več možno odlašati z izpopolnitvijo že sprejetega sistema.

Po ustavnih načelih se na področju socialnega zavarovanja postopoma krepi samoupravljanje. Hkrati pa odmirajo pristojnosti države ter se vse več pravic kontrolnega, ekonomskega in normativnega značaja prenaša na zavarovance in

na njihove predstavniške organe. Zdravstveno zavarovanje, kot del socialnega zavarovanja, je zaupano v upravljanje samim zavarovancem. Taka ureditev je logična posledica uvedbe samoupravljanja v delovnih organizacijah. Proizvajalec ustvarja novo vrednost, od katere daje del za družbene potrebe, med drugim tudi za zdravstveno zavarovanje. Samoupravljanje v zdravstvenem zavarovanju je samo podaljšana samouprava proizvajalca nad delom presežka proizvoda. Organizacijska oblika te samouprave je možna le v skupnosti zavarovancev, ki v okviru temeljne zakonodaje določajo način in okvir uveljavljanja pravic do zdravstvenega varstva. S tem pa obenem tudi prevzemajo dolžnosti za pokrivanje obveznosti, ki nastajajo zaradi priznavanja pravic zavarovancem. Možnost samoupravnega odločanja v skupnosti zavarovancev daje le takšna zakonodaja, ki predpisuje zgolj okvir enotnega sistema pravic in organizacije, vse ostalo pa prepušča samoupravnim predpisom skupnosti. Za tako — temeljno — zakonodajo, po kateri bo možno razširiti in poglobiti samoupravo zavarovancev, so se zavzeli člani predsedstva. Državni organom naj bi ostal le nadzor nad zakonitostjo poslovanja zavodov in skupnosti.

Poglobiti in razširiti samoupravo zavarovancev pa pomeni pritegniti tako delovne organizacije kot tudi posameznike k neposrednemu izvajanju zdravstvenega zavarovanja. Če hočemo izpopolniti sistem tako, da bo deloval stimulative, potem je treba neposredno zainteresirati delovne organizacije pri d

(Nadaljevanje na 5. strani)

REZERVA S PRIDRŽKOM

Pobuda za razmišljanje gre pravzaprav občinskemu sindikalnemu svetu v Celju, ki je tudi posredoval nekater podatke. Problem sam pa ni le celjski, v bolj ali manj zaostreni podobi ga moremo zaslediti v sleherni občini. Za tole gre:

Nezaposlenost na celjskem območju narašča, v nekaterih gospodarskih panogah je dosegla celo indeksa 216 in 185; celotno število državljanov, ki so v aprilu iskali zaposlitev pa je za 74% večje od števila tistih, ki so v lanskem aprilu iskali zaposlitev. Po drugi strani nov podatek: zaposlenost upada; razen v gradbeništvu in prometu, kjer se je povečala za 7,2 in za 5,8%, je indeks zaposlenosti v gospodarstvu in negospodarstvu celjske komun 97,6, v industriji pa 97,7. Ta problem se bo bržčas zaostрил zlasti v naslednjih nekaj mesecih: šolska vrata se namreč prav zdaj zapirajo in samo osemletno šolanje bo v Celju letos zaključilo kakih 1100 mladih državljanov. In po nekaterih predvidevanjih bo slej ko prej nastal problem, kam s približno 700 mladinci in mladinkami, ki ne bodo mogli ne nadaljevati šolanja niti dobiti mesta za priučitev ali zaposlitev.

Upoštevanje absolutno število brezposelnih morda res še ni mogoče govoriti v Celju o nezaposlenosti kot socialnem problemu, tako kot tega ni mogoče ugotavljati za slovenske razmere. Toda podatki vendarle opozarjajo, da bo treba ta problem začeti razreševati tudi kot izredno pereč in občutljiv družbeni problem.

Rešitev po navadi vidimo v izmenskem delu. Najzadevo upodobimo spet s celjskimi podatki: v prvi izmeni je zaposlenih v vseh dejavnostih 70,7%, v drugi 15,9 in tretji izmeni 13,4% delavcev. Torej v resnici pomeni boljše izkoriščanje proizvodnih kapacitet — kot so to storili v vseh gospodarsko in industrijsko razvitejših državah — ne samo možnosti za povečanje obsega proizvodnje, za znižanje poslovnih in proizvodnih stroškov, temveč tudi precejšnjo rezervo za zaposlovanje novih delavcev.

Vendar pa je treba to rezervo obravnavati z določnim pridržkom. Bržčas ne bomo mogli v vseh panogah in tudi ne v vseh dejavnostih povečevati izmenskega dela, ker tega ne delajo nikjer v svetu. Tako si bo treba odgovoriti najprej na vprašanje, katere panoge in katere dejavnosti nasploh imajo komparativne prednosti in s tem možnosti za boljše izkoriščanje proizvodnih kapacitet in zanje ekonomsko utemeljen prehod na čim bolj izpopolnjen sistem izmenskega dela. A tudi to je le en vidik. Druga pomeni sedanji amortizacijski režim, ki prav malo pospešuje prizadevanja delovnih organizacij za prehod na večimensko delo. Tretji vidik pa pomeni na primer devizni režim in s tem oskrba z reprodukcijskim materialom.

In zelo verjetno bi lahko naštel še kak drug vidik, nič manj odločen za sprostitve notranjih rezerv na področju zaposlovanja. To pa pomeni, da nadaljnega razreševanja problematike zaposlovanja in nezaposlenosti ne bomo mogli v celoti prepustiti delovnim organizacijam in komunam, temveč da je učinkovitost zelo odvisna od tega, kako bomo v bližnji prihodnosti izboljšali in izpopolnili naš gospodarski in ekonomski instrumentarij.

BOJAN SAMARIN

NA VPRAŠANJE ODGOVARJA TOV. DUŠAN HORJAK, DIREKTOR BIROJA POSLOVNEGA ZDRUŽENJA TEKSTILNE INDUSTRIJE SRS

JUGOBANKA — GLAVNI KRIVEC NEUREJENE PRESKRBE S SUROVINAMI

V predzadnji številki Delavske enotnosti smo objavili članek o zagati slovenske tekstilne industrije, kakor jo je prikazalo posvetovanje poslovnega združenja. Člani le-tega so zahtevali, naj biro intervenira na pristojnih mestih, da se uredi preskrba s surovinami in tako prepreči odpust približno 8.000 delavcev. Dosedanja prizadevanja biroja so deloma že uspela...

»S problematiko tekstilne industrije smo seznanili izvršni svet SRS in Republiško gospodarsko zbornico,« je dejal tovariš Horjak. Oba razgovora na Jugobanki pa nista veliko zalegla. Slovenska filiala bo kreditirala pri Direkciji za državne letja odplačajo kredit. Surovin nekaj časa ne bo primanjkovalo, ko poidejo, pa se bo problem spet zaostрил, če Jugobanka ne bo medtem uredila deviznega poslovanja.

»Ali podjetja res še niso do bila nič deviz od letošnjega izvoza?«

»Res ne, čeprav so morali tuji kupci naročeno blago takoj plačati.«

»Menite, da vaše devize delujejo drugim podjetjem.«

»Kaj počno z njimi, natanko ne vemo, znano pa nam je, na primer, da leži v Zahodni Nemčiji in Svciji od 15. aprila kakih 15 milijonov neizkoriščenih švicarskih frankov in zahodno nemških mark od izvoženega tekstila. Po izjavi vodilnega uslužbenca nekega koncerna so jim samo obresti od naših neizkoriščenih deviz vrgle 200.000

DM. Ta firma pa hrani koma četrtino, neizkoriščenega kapitala. Inozemski poslovni partnerji se sprašujejo, od kdaj je Jugoslavija tako bogata, da jim brezobrestno posoja devize, medtem ko smo jim poprej nenehno dolžni. V resnici pa gre le za preveliko počasnost Jugobanke. Vodstvo se izgovarja, da ima premalo uslužbenecv.«

TEKSTILNE TOVARNE BODO TOŽILE JUGOBANKO

»Se zdaj,« je dejal tov. Horjak, »nobeno tekstilno podjetje ne ve, s kolikimi devizami razpolaga oziroma kakšen je njegov devizni priliv. Jugobanka, ki je tega kriva, pa zahteva, da podjetja takoj 80% sama oskrbujejo z uvoženimi surovinami. Ali ni to strahoten absurd?«

»Zvedela sem, da namerava jo tekstilne tovarne tožiti Jugobanko?«

»Edino pravilno. Jugobanka nenehno govori o poslovnosti,

sama je pa skrajno neposlovna. Odobrila in vizirala je za 800.000 dolarjev surovin, podjetja so jih že naročila, nakar je Jugobanka

na lastno pest stornirala vsa naročila na račun avansa od 15. maja dalje, čeprav je doslej nakazala tekstilnim podjetjem kako (Nadaljevanje na 6. strani)

REZERVIRANI STOLPEC

Karel Sagadin

direktor kadrovskega sektorja, član sindikalne podružnice, Cinkarna Celje

Kaj menite o Delavski enotnosti? Ne zamerite, kratko in direktno vprašanje.

— Tudi jaz bom kratek in odkrit. Delavska enotnost mi je všeč. Rad jo berem, predvsem mi je všeč, ker v njej korajžno in kritično pišete. V drugih časopisih je vse premalo odkritega boja mnenj. Mislim, da bi morala biti Delavska enotnost orodje vsakega političnega, predvsem pa sindikalnega delavca. No, včasih poskušate biti preveč senzacionalni, da človek kar težko verjame, da je vse, kar pišete, tudi res. Vendar, kot rečeno, všeč mi je vaš pogum.

— Stvari, ki jih pišemo, so, žal, resnične in to tudi v primerih, kadar pišemo o nič kaj vzpodbudnih razmerah v nekaterih delovnih organizacijah. Seveda, vse z namenom, da bi se stvari uredile. Kadar pa smo iz kakršnihkoli vzrokov netočni, lahko zasledite v našem časopisu popravke. Sicer pa, razen v redkih primerih, novinar zapíše tisto, kar sliši. Slišimo pa vsi dobro, vprašanje pa je, kdo je tisti, ki nam daje informacije.

— V vseh delovnih organizacijah stvari res niso idealno urejene. Morda tudi pri nas nekatere stvari niso najboljše. V dobro pa štejem Delavski enotnosti, da nam posreduje izkušnje, kajti na teh — pa četudi so napake — se lahko mnogo naučimo. Da bi nam teh izkušenj le še naprej čimveč posredovali!

Marija Podobnik

predsednica sindikalne podružnice osnovne šole Cerkno

Občinske proračune po navadi krčijo na račun družbenih služb. Velja ta ugotovitev tudi za vašo občino?

V nerazvitih občinah, so sredstva, ki so namenjena za šolstvo, že tako skopo odmerjena. Na zadnjem sestanku naše delovne skupnosti pa nam je predstavnik idrijske občine povedal, da bodo ta sredstva letos še bolj okrnili. Zagotavljajo nam torej manj denarja, kot ga je bilo lani. Če bomo pri tem hoteli zadržati lanske osebne dohodke, bomo morali skrajšati izvenšolsko dejavnost na ničlo. Samo tako bomo lahko primanjkljaj izravnali. Pri nas na šoli pa delimo denar za osebne dohodke tako že sedaj z lekarniško tehtnico. Nagrade za otroško varstvo otrok, ki se vozijo iz oddaljenejših krajev z avtobusi in po šoli nimajo takoj dobrih zvez, delimo iz naših žepov. Nihče pa otrok noče nadzirati brezplačno.

Ne zdi se mi končno prav, da imajo učitelji v sosednji škofjeloški občini za nekaj tisočakov višje osebne dohodke. Res je, da je med obema občinama važna razvodnica, vendar bi za enako delo morali le dobiti tudi enako plačilo.

Tone Vesel

predsednik IO sindikalne podružnice Kovinoplastika, Lož

Zadnje čase so v vašem podjetju vse bolj pereči različni socialno varstveni problemi. Kakšno je stališče vašega sindikata in predvsem, kako ukrepite?

Hitreje kot pa se razvija naše podjetje, naraščajo tovrstni problemi, ki jih posamezniki sami največkrat ne morejo rešiti, ker za to nimajo niti moralne niti materialne podpore. Zato smo na zadnji seji izvršnega odbora naše sindikalne podružnice imenovali poseben socialno-varstveni odbor. Ena njegovih varstvenih nalog je vplivati na nekatere člane kolektiva, da bi omejili prekomerno uživanje alkohola, kronične alkoholike pa spodbudili, da bi se odločili za zdravljenje. Hkrati pa naj bi ta odbor pregledal socialni sestav kolektiva, napravil seznam socialno ogroženih in zanje po potrebi predlagal tudi materialno pomoč.

Socialno varstveni odbor naj bi torej usmerjal svojo dejavnost predvsem na področje preventive in bo zato moral tesno sodelovati s kadrovske socialno službo v podjetju. Tako bo treba poskrbeti za učinkovito zdravljenje tistih članov kolektiva, ki zaradi bolezni pogosto izostajajo z dela. Zvedeti moramo, zakaj tako pogosto obolevajo. Ta skrb začnemo že s tem, da še bolj skrbimo za urejenost delovnih mest, predvsem za tista, ki so zdravju škodljiva; tista, na katerih delajo invalidi, borci NOV...

Jože Lipovec

predsednik IO sindikalne podružnice kombinata Brest, Cerknica

Kako ste letos v vašem kolektivu poskrbeli za oddih zaposlenih?

Razen 8 milijonov dinarjev, kar podjetju ostaja kot nadomestilo za K-15, je delavski svet namenil še 12 milijonov dinarjev za oddih in rekreacijo. Da pa bi letos odšlo na dopust več delavcev kot lani, smo se tudi letos odločili za regresiranje dopustov članom kolektiva in njihovim ožjim svojem. Višina regresa pa se giblje med 1200 in 1700 dinarji dnevno — enako za člane kolektiva in za svoje, razen otrok, ki dobijo le polovico regresa. Pri tem naj povem, da bo po 1700 dinarjev na dan dobil tisti naš delavec, ki zasluži na mesec manj kot 60.000 dinarjev, po 1200 dinarjev pa tisti, katerega osebni dohodek presega 90.000 dinarjev.

V raznih počitniških domovih, kjer imamo pogodbeno rezervirana ležišča, je lani dopustovalo 180 delavcev in njihovih svojcev. Dosedanje prijave pa kažejo, da bo letos ta številka vsaj še enkrat večja. Razen regresiranja dopustov zanimanje nedvomno spodbuja še neka druga ugodnost. Dogovorili smo se namreč o tem, da lahko naši delavci, ki letujejo v »naših« počitniških domovih, poravnajo stroške dopusta v treh obdobjih.

NOVA STANOVANJA POD VPRAŠAJEM ODLOČITEV

Več sredstev za stanovanjsko gradnjo, ki pa so še vedno zamrznjen kapital • V večini delovnih organizacij se poskušajo otresti stanovanjskega problema s posojili za individualno gradnjo • Edina kolesnica v prihodnost: demokratično združevanje sredstev in s tem koncentracija kapitala

(Nadaljevanje s 1. strani)

Kakorkoli se radi znašamo nad stanovanjsko reformo, češ da smo se nekoliko preveč zagnali, da zato tudi ne kaže v celoti prisegati na vse razrešitve, ki jih je prinesla, je vendarle očitno, da je dosegla eno izmed svojih osrednjih hotenj. Temu hotenju pa bi se na kratko reklo takole: zagotoviti več sredstev za nadaljnjo stanovanjsko izgradnjo, hkrati pa odločiti ve o naložbah teh sredstev čim bolj neposrednim uporabnikom in s tem seveda tistim, ki jih tudi ustvarjajo.

In ne da bi se zdaj spuščali v nadrobno navajanje virov, od katerih je odvisna nadaljnja stanovanjska izgradnja, velja povzeti ugotovitev ptujskih sindikatov, da komunala razpolaga z nekoliko večjimi finančnimi sredstvi za gradnjo stanovanj kot pa v poprejšnjih letih. Tako se je na primer samo v lanskem letu steklo v občinski stanovanjski sklad na račun 4% prispevka od osebnih dohodkov približno 450 milijonov starih dinarjev, v letošnjem letu pa se bodo po predvidevanjih ta sredstva še povečala za novih 100 milijonov starih dinarjev.

Vendar ima ta ugotovitev tudi svojo antitezo. Za razliko od lanskih sredstev v stanovanjskem skladu občine, ko so bila ta sredstva še koncentrirana, pa so letos razdrobljena po odloku občinske skupščine na 40% za subvencioniranje stanarin delavcem in na 60%, ki ostanejo posameznim gospodarskim organizacijam kot namenska sredstva v skladih skupne porabe za gradnjo stanovanj.

To pa je že prva delitev — seveda ni mogoče reči, da tudi ni potrebna — ki pa preti bistveno zmanjšati učinkovitost kapitala za nadaljnjo stanovanjsko izgradnjo. Ta sredstva pa se še naprej drobijo. Tako analize izpričujejo, da razen Tovarne glinice in aluminija, kjer namenska sredstva v skladu skupne porabe presegajo 20 milijonov, povsod drugod razpolagajo kolektivni za razmeroma skromnimi sredstvi za gradnjo novih stanovanj. Tako imajo na primer samo še v dveh delovnih organizacijah ptujске komunale na voljo 10 milijonov namenskih sredstev, povsod drugod pa so ta sredstva manjša od 5 milijonov starih dinarjev in marsikdaj celo sploh ne presegajo milijona.

Razmišljati pa o tem, kako z milijonom rešiti stanovanjski problem nekega kolektiva, naj bo še tako majhen, bi bilo več kot ironično dejanje.

Tako se zdaj v ptujskih sindikatih ukvarjajo z vprašanjem, kako ob sicer večjih sredstvih, ki pa so tako razdrobljena, da jih v marsikaterem primeru ne more bistveno okrepiti niti dopolnilni prispevek iz dohodka delovne organizacije, kako torej

vsaj omiliti pritisk zaposlenih na nova stanovanja. In da je vprašanje zanje zares aktualno, tale podatek: v ptujski komunali je več kot 1200 nerešenih prošenj za nova stanovanja in se je samo v minulem letu povečalo število prošencev za novih 278. Podrobnejši pregled prošenj pa še razkriva, da je med njimi kar 94% zaposlenih delavcev.

Teh 94% delavcev pa je po ugotovitvah ptujskih sindikatov tudi odstotek tistih proizvajalcev, ki so jih v delovnih organizacijah — seveda ob veliko ugodnejših pogojih stanovanjske gradnje — vedno znova predlagali na kasnejši čas, ko bodo najprej zadostili svojim potrebam — in seveda prvemu pogovju strokovnih kadrov. In če bi po tej poti nadaljevali, bi po mnenju ptujskih sindikatov tudi stanovanjsko reformo reševali na plečih tistih, z razmeroma nizkimi osebnimi dohodki in ki jih je gospodarska reforma tudi doslej že najbolj prizadela.

Natanko po tem koleseku grede v prihodnost izkušnje večine delovnih organizacij. Tako direktor ene izmed delovnih organizacij v ptujski komunali piše v poročilu za Izvršni svet, da v njegovem podjetju že dolgo ni več stanovanjskega problema — hkrati pa člani tega kolektiva sestavljajo na Marsalov kabinet pritožbo zaradi težkih stanovanjskih prilik, v katerih živijo, pravzaprav životarijo. O tem govori slednjč tudi težnja, da se v večini delovnih organizacij poskušajo otresti svojega stanovanjskega problema z milijonom, največ dvema, posojila tistim najbolj pogumnim, marsikdaj tudi v taki stiski, da se spričo vode v grlu oprijemljejo celo slannate bilke.

Problem je sicer za delovno organizacijo ad acta, ugotavljajo ptujski sindikati, seznam prošencev za stanovanja se sicer uradno zmanjša. Za tistega pa, ki je posojilo najel, se pravzaprav šele začne. Nekateri se res prikloplejo pod svojo streho, seveda s pomočjo dediščine, s svojim delom, v dveh ali treh letih. Za marsikoga pa velja milijon, milijon in pol kredita, ki mu ga je odobril delavski svet, le iluzijo, ki pa se v marsikaterem primeru razblini že ob na temeljih položeni plošči. Kako na primer s 60 tisočaki mesečnih osebnih dohodkov — tudi ob posojilu delovne organizacije — dokončati gradnjo v letu, denimo v dveh — pomisljajo sindikati v ptujski komunali.

In ne zaman ta pomislek: izkušnje dosedanjih let izpričujejo, da je individualna gradnja v vrečni primerov najbolj dolgotrajen proces razreševanja stanovanjskega problema. Pa ne le to: po navadi je tudi najdražja gradnja, sredstva pa ostajajo za dolgo dobo zamrznjena v nedokončanih temeljih.

Ne kaže sicer zavračati individualne gradnje in sistema kreditiranja, ki se ga čedalje bolj oprijemljejo v delovnih organizacijah ptujске komunale, pristavljajo sindikati v tej občini. Toda s pridržkom: ta gradnja mora postati čimprej organizirana gradnja, da bo zato tudi cenejša, predvsem, pa naj bi delovne organizacije zagotavljale kredite tistim, ki jim manjka samo še streha nad glavo in bodo zares prenehali biti »stanovanjski problem« v šestih mesecih, najdlje v letu dni.

Pred polletnimi bilancami pa nova ugotovitev: kljub znatno večjim sredstvom za stanovanjsko gradnjo, le-ta še vedno leže kot mrtev kapital, razdrobljen po delovnih organizacijah. Niti na enem gradbišču v blokovski gradnji še niso zastavili lopat.

Pa bo tudi kar tako ostalo? Sindikati v ptujski komunali menijo, da je iz zagate nadaljnje stanovanjske izgradnje vendarle izhod. V tem namreč, da bi de-

lovne organizacije ta svoja sredstva združevale, seveda na osnovi enakopravnega dogovora, ter jih okrepile še z bančnim mehanizmom kreditiranja stanovanjske gradnje. In da bi lahko rešili v prvem obdobju čimveč prošenj, bi se morali odločiti tudi za čim cenejšo gradnjo, morda ne toliko na račun koriščenja stanovanjske površine, kot na račun dosedanje, marsikdaj celo luksuzne opreme. V tem primeru pa bi se že letos ponudila možnost, da v Ptujju vendarle zastavijo izgradnjo dveh blokov.

A kot rečeno, ali bodo gradbinci tudi zastavili svoje lopate na teh dveh gradbiščih, je seveda odvisno od odločitev v delovnih kolektivih.

In da je problem aktualen celo močno aktualen tudi za druge komunale, tole: letos je v Sloveniji za 1000 stanovanj manj v gradnji ali komaj 27% v minulem letu začetih gradenj.

BOJAN SAMARIN

Iz urednikove pošte:

● PTUJ:

Iz Ptujja nam sporočajo, da je občinski sindikalni svet na zadnjem razširjenem plenumu razpravljal tudi o razširjenosti sindikalnega tiska med člani sindikata in proizvajalci. Plenum je tudi ugotovil, da je močno upadlo število naročnikov na Delavsko enotnost, in sicer od 1250 v letu 1964 na 566 letos. K temu pa zaključek občinskega sindikalnega sveta: to pa je veren odraz neaktivnosti izvršnih odborov sindikalnih podružnic, da bi razširjali sindikalni tisk in s tem tudi stališča sindikatov, da bi bolj informirali članstvo o delu in prizadevanjih sindikatov.

Spričo tega je tudi plenum občinskega sindikalnega sveta v Ptujju sprejel nekatere sklepe:

● do julija naj sklicuje seje vsi sindikalni odbori in izvršni odbori sindikalnih podružnic, na katerih naj člani razpravljajo o vsebini Delavske enotnosti, proučijo vzroke za tako skromno razširjenost sindikalnega tiska med članstvom in sprejmejo tudi ustrezne sklepe; na teh sejah naj sindikalne podružnice tudi izvolijo poverjenike za Delavsko enotnost.

● sindikalnim odborom in izvršnim odborom plenum priporoča, da naročijo za vse člane sindikalnih odborov, izvršnih odborov in nadzornih odborov Delavsko enotnost za ves čas mandatne dobe. Naročnino naj bi sindikalne podružnice poravnale iz svojih sredstev.

● delovnim organizacijam pa občinski sindikalni svet priporoča, da za člane delavskih svetov, upravnih odborov in svetov delovnih enot prav tako naročijo Delavsko enotnost, da bi jo v mandatnem obdobju prejemale brezplačno in na dom.

Razen teh in še nekaterih drugih sklepov, ki naj bi v prihodnje pripomogli k večji razširjenosti sindikalnega tiska, pa je plenum Občinskega sindikalnega sveta v Ptujju sklenil ustanoviti tudi poverjeništvu Delavske enotnosti pri občinskem sindikalnem svetu. Njegova naloga bo v tem, da bo skliceval razgovore in posvetovanja s poverjeniki Delavske enotnosti v sindikalnih podružnicah, organiziral razgovore z bralci, pridobival in usposabljal dopisnike za Delavsko enotnost. Za vodjo poverjeništvu pri ObSS Ptuj je plenum imenoval Franca Goloba, novinarja Radia Ptuj, in člana Komisije za kulturo in tisk pri ObSS, nadalje urednika tovarniških listov TGA Kidričevo in Kmetijskega kombinata, urednika medobčinskega lista Bratstvo in prijateljstvo ter stalne dopisnike Delavske enotnosti.

PO OBISKU PREDSTAVNIKOV KOROŠKIH SINDIKATOV IN KOROŠKE DEŽELNE DELAVSKE ZBORNICE V SLOVENIJI

KORAK DLJE PRI SODELOVANJU

Poročali smo že, da so se v Sloveniji mudili zastopniki deželne vodstva sindikatov ŐGB za Koroško in Koroške deželne delavske zbornice. Med obiskom, ki je pomenil samo nadaljevanje in poglobljanje pred 15 leti začete sodelovanja, so se predstavniki koroških sindikatov, republiškega sveta ZSJ za Slovenijo in Koroške deželne zbornice v prijateljskem in iskrenem vzdušju pogovorili o skupnih problemih in izmenjali izkušnje iz dela sindikatov obed sosednjih dežel.

V razgovoru s tovarišem Brankom Babičem, predsednikom komisije za mednarodne stike pri RS ZSJ pa smo izvedeli tudi več zanimivosti s tega srečanja.

»Ali je mogoče tokratnemu srečanju pripisati kaj več kot zgolj protokolaren pomen?«

»Včasih je bilo res tako, da smo si med seboj izmenjali delegacije in bolj ali manj formalno izmenjavali izkušnje; skratka, da ta srečanja niso obrodila kdove kaj praktičnih sadov. Z razvojem dobrih sosedskih odnosov med našo državo in Avstrijo, na drugi strani pa z vedno več zadevami, ki jih je

bilo potrebno skupno reševati, da bi jih tudi razrešili v obojestransko zadovoljstvo, pa je tudi sodelovanje sindikatov sosednjih dežel dobilo konkretno vsebino. Eden najvažnejših vzrokov, da na tak način sodelujemo z avstrijskimi sindikati, je zaposlovanje naših delavcev v Avstriji. Mi jim priporočamo, da se za čas svojega bivanja v tej državi vključijo v tamkajšnje sindikate in jim hkrati povemo, da se ob potrebi ali stiski lahko nanje tudi obrnejo.

Ob tem pa smo priča še drugim procesom, ki nas samo razveseljujejo. Ugotavljamo, da se spreminja odnos deželne vodstva sindikatov ŐGB za Koro-

ško do manjšinskih vprašanj; da tej problematiki raje prisluhnejo, da poskušajo tudi praktično pomagati pri urejevanju vprašanj, ki so življenjskega pomena za Koroške Slovence. Tako se tudi koroški sindikati zavzemajo za še tesnejše kulturno sodelovanje med obema deželama. Za letošnjo jesen je na primer spet predvidena izmenjava več kulturnih skupin in organizacij raznih skupnih akademij ter prireditve posebej za avstrijske in naše delavce v tej državi.«

»Katere pa so bile tiste zadeve, ki so najbolj zanimale goste iz avstrijske Koroške?«

»Najprej so prosili za avtentično informacijo o tem, kaj skušamo in hočemo doseči z gospodarsko reformo. Ko smo jim ta sklop problemov ilustrirali s konkretnimi primeri iz delovnih organizacij, so izrazili priznanje vitalnosti in samozavesti našega delavskega razreda ter zavestni odločitvi, da tudi uresničimo tisto, kar želimo doseči z reformo. Menili so tudi, da k tem zadevam pristopamo bolj demokra-

tično, kakor pa podobne probleme rešujejo v svoji državi. Hodičem reči to, da njihovi pogledi na naša prizadevanja ne vsebujejo zgolj strpnosti in razumevanja, ampak tudi dobršno mero samokritičnosti in resnično zanimanje za našo stvarnost. Tako je bil pomenek o teh zadevah nedvomno korišten tudi za avstrijske sindikalne delavce.

Koroški gostje pa so obiskali tudi Litostroj in Agrokombinat Ljubljana. V Litostroju so se do podrobnosti zanimali za posamezne probleme s prodročja samoupravljanja. Predvsem pa jih je zanimala avtonomnost samoupravnih organov v odnosu na politiko občinske skupščine, potem vloga direktorja v sistemu samoupravljanja ter način delovanja ekonomskega učinka. V Agrokombinatu pa so se zanimali za organizacijo proizvodnega procesa in še posebej za problematiko proizvodnih stroškov in odnos teh stroškov do izvozne cene. Bili so namreč prepričani, da država subvencionira izvoz, je zaključil tovariš Brank Babič.

OBISK PRI INŽ. FRANCU TRATNIKU, PREDSEDNIKU OBČINSKEGA SINDIKALNEGA SVETA MOZIRJE:

Pogovor na hodniku

Inženir Franc Tratnik je na občinskem sindikalnem svetu Mozirje volonter. Šele z letošnjim letom je prevzel zadolžitev predsednika. Kljub vsemu uspešno opravlja zaupano mu nalogo.

Vsaj tako pravijo tisti, ki ga poznajo.

»Za letošnje leto je pripravil Občinski sindikalni svet Mozirje obširen program. Kako ga uredite?«

»Program dela, ki ga je sprejel plenum občinskega sindikalnega sveta, pomeni le nekakšno vodilo za naše delo. Sili nas v kontinuirano spremljanje problemov in nam pomaga pri reševanju konkretnih nalog. Sindikalnim podružnicam pa pomeni orientacijo pri vsebinskem programiranju dela. Mislim, da v praksi ne zaostajamo veliko za svojimi načrti...«

»Na katera področja sega vaše delo?«

»Naš program zajema naslednja področja: gospodarstvo, družbene službe in samoupravljanje, družbeni standard in rekreacijo ter organizacijsko politično rast organizacije. V tem času pa je v ospredju naših prizadevanj dopolnjevanje in usklajevanje samoupravnih aktov delovnih organizacij. Pripravljen sem, da je uspešno nadaljnega razvoja samoupravljanja v veliki meri odvisna od tega, kakšen bo odnos delovnih organizacij do informiranja neposrednih proizvajalcev. Bistveno bo namreč treba izboljšati informiranje prav na relaciji člani kolektiva — samoupravni organi in strokovne službe — samoupravni organi. Le stalno

in kvalitetno informiranje nam je lahko porok za bolj uspešno samoupravljanje. Seveda moramo vzporedno z reševanjem vprašanja informiranosti zagotoviti tudi to, da bo naša orga-

nizacija nenehni mobilizator vseh težej za izobraževanje članov samoupravnih organov.«

»Ste v okviru občinskega sindikalnega sveta storili kaj konkretnega na področju izobraževanja?«

»Prav te dni bomo pričeli s tridnevno seminarjem za vodilni kader sindikalnih organizacij. Na programu so problemi

gospodarske reforme, nagrajevanje po delu, medsebojni odnosi in vloga družbenih organizacij v delovnem kolektivu in še posebej delo sindikata. Predavanja bomo organizirali s pomočjo delavske univerze iz Celja. Interes za seminar je precejšen.«

»Kakšno stališče zavzimate v sindikatih do rekreacije zaposlenih v vaši občini?«

»Spričo vse bolj zahtevnih tehnoloških procesov proizvodnje in čedalje večje intenzivnosti dela na delovnem mestu, tudi za sindikate narašča pomembnost organizacije oddiha proizvajalcev. Rekreacija mora najti svoje mesto v delovnih organizacijah, saj so kolektivi zainteresirani, da so njihovi proizvajalci spočiti in pripravljeni za delovne napore. Zato bomo tudi v sindikatih s pomočjo občinske zveze za telesno kulturo organizirali srečanja med predstavniki posameznih sindikalnih podružnic, poldnevne in nedeljske izlete, kulturne večere.«

»S čim ste najbolj nezadovoljni pri vašem delu?«

»Zavedam se, da bi lahko napravili precej več, če ne bi imeli toliko dela v podjetju, kjer sem zaposlen. Tako se pravzaprav ukvarjam s sindikalnim delom le ob svojem prostem času. Miti me tudi dejstvo, da občinski sindikalni svet Mozirje še danes nima svojega prostora. Tajnik gostuje pri administrativni socialistične zveze, tako da se morava po navadi pogovoriti kar na hodniku.« A. U.

Več pozornosti družbenemu standardu

Ko je minuli teden CO sindikata delavcev industrije in rudarstva Jugoslavije obravnaval na plenarnem zasedanju osnutek plana družbenega razvoja Jugoslavije do leta 1970, je med številnimi pripombami k temu osnutku posebno pozornost posvetil tudi nadaljnji rasti družbenega standarda. Izhodišče za to razpravo pa je služil podatek iz osnutka plana, da bodo do leta 1970 razpolagale delovne organizacije že s 70 % sredstev, namenjenih za razširjeno reprodukcijo.

Člani plenuma pa so opozorili, da proizvajalci že zdaj zastavljajo vprašanje, kdo lahko zagotovi, da se bo ohranil predvideni obseg investicij, ko pa so že zdaj, niti dobro leto po reformi, očitne težnje po nadaljnjem ekstenzivnem investiranju. Po drugi strani pa so spet čedalje bolj očitne težnje občin, socialnega zavarovanja itd. po povečanem obremenjevanju skladov delovnih organizacij. Prav tako bo revalorizacija osnovnih sredstev bistveno zmanjšala sklade delovnih kolektivov.

Vse to in še nekatere druge predvidene spremembe pa pretijo bistveno zavreti porast družbenega standarda, saj bodo sredstva delovnih organizacij za investicije v to področje precej okrnjena. Zato so člani plenuma menili, da bi bilo potrebno ponovno pretrsti investicijske programe ter temeljito preanalizirati njihovo ekonomsko in družbeno upravičenost.

Hrvatska

Za potrebne zaprta vrata

Po podatkih, s katerimi razpolagajo sindikati v Hrvatski, je bilo 1. marca v tej republiki za 2 % manj zaposlenih kot pred letom dni. Po perspektivnem planu pa naj bi se v letošnjem letu povečalo število zaposlenih za 2,5 %. To zmanjševanje števila zaposlenih pa je tmoleda, da se je povečalo število tistih, ki zaposlitev iščejo, ne več kot 70.000 ali kar za 10 %.

Presenetljiva pa je struktura delavcev, ki iščejo zaposlitev. Tako je bilo v aprilu med njimi več kot 16 % kvalificiranih in visoko kvalificiranih delavcev ter 6,5 % kadrov z visoko, višjo in srednja strokovno izobrazbo. Ob tem pa hrvaški sindikati ugotavljajo povsem nasprotno težnjo pri zaposlovanju: med 12.779 delavci, ki so se v aprilu zaposlili preko službe za zaposlovanje, je bilo 9041 nekvalificiranih delavcev, kar pa pomeni, da je odstotek nezaposlenih, ki se zaposlujejo, precej večji od odstotka kvalificiranih in visoko kvalificiranih ter strokovnih kadrov.

Investicije za družbeni standard

Srbija

Delavska sveta rudnika in topilnice bakra v Boru sta pred nedavnim razporejala sredstva, ki so jih ustvarili na skladu skupne porabe. Pretežni del — več kot 10 milijonov novih dinarjev — so na predlog sindikatov namenili nadaljnji stanovanjski gradnji. Za gradnjo protituberkuloznega centra v okviru občine pa so namenili 2,14 milijona novih dinarjev, za ureditev ulic so prispevali 800.000, za dograditev hladilnice 2,14 milijona in za izgradnjo vodovoda 1,5 milijona novih dinarjev. Za pomoč osnovnim šolam v komunah so namenili 60.000, 250.000 novih dinarjev pa za izgradnjo otroškega vrta v Boru. S tako razporeditvijo sredstev iz sklada skupne porabe naj bi namreč zagotovili predsem porast družbenega standarda zaposlenih v rudniku in tudi za vse občane borske komune.

Bosna in Hercegovina

Nerazpoloženje v sindikatih

Člani sindikata v zeniški Železarni so že dlje nezadovoljni s svojo zdravstveno službo. Vzrok za to je zdravstvena ambulanta, ki se nikakor ne more »postaviti na noge«, čeprav je v njej zaposlenih 120 članov.

Dejstvo je, da so skozi ordinacije te zdravstvene ambulante predefilirale desetine in desetine zdravnikov, med njimi tudi veliko število tistih, ki jim je kolektiv s svojimi stipendijami omogočil študij. Zahteve mladih zdravnikov, da dobe stanovanja in da odidejo na specializacijo, so bile praviloma vsolej ugodne. Toda ko so zdravniki stanovanja dobili in ko so opravili specializacijo, so po vrsti, drug za drugim odhajali drugam.

Zavoljo takih razmer je resno ogrožena zdravstvena zaščita 13.000-članskega kolektiva zeniške Železarne, zaradi česar tudi nerazpoloženje med članstvom sindikata. Toda sindikati v Železarni so nezadovoljni tudi s svojimi samoupravnimi organi, ki tega problema doslej sploh še niso postavili na dnevni red svojih sej.

Z OBČINSKIH SINDIKALNIH SVETOV

TRBOVLJE:

Da bi poživili prizadevanja za oddih in rekreacijo zaposlenih v delovnih organizacijah, je občinski sindikalni svet v Trbovljah organiziral tudi v letošnjem letu športne igre za sindikalne podružnice v komunah. Zdjaj, ko so igre končane, so znani tudi rezultati: sodelovalo je 17 sindikalnih podružnic s 95 ekipami in z več kot 500 delavci, ki so tekmovali v šestih disciplinah, in sicer v nogometu, odbojki, kegljanju, namiznem tenisu, šahu in streljanju. In v občinskem sindikalnem svetu so po ocenah tega zadnjega občinskega sindikalnega prvenstva ugotovili, da zanimanje za sindikalne športne igre iz leta v leto narašča, da bi se jih prav zavoljo tega kazalo tudi v prihodnje posluževati kot ene izmed stalnih oblik oddiha in rekreacije proizvajalcev. Dokaz za to je namreč dejstvo, da so nekatere manjše sindikalne podružnice, kot na primer ELIT in Cementarna, pripravile na športne igre celo po več ekip.

In še nekaj o rezultatih letošnjega sindikalnega prvenstva v Trbovljah: prvo mesto in s tem prehodni pokal Občinskega sindikalnega sveta Trbovlje je osvojila sindikalna podružnica Strojnih tovarn, ki je s svojimi ekipami zbrala 16 točk. Drugo mesto je zasedla sindikalna podružnica Cementarne, ki je zbrala 12 točk, tretje mesto sindikalna podružnica RTH z 11 zbranimi točkami, četrto pa sindikalna podružnica ELIT z 9 osvojenimi točkami.

ZAPISEK Z ZBORA DELOVNE SKUPNOSTI LJUBLJANSKE »METALKE«

PRAVOČASNO OPOZORILO

Za 900-članski kolektiv ljubljanske Metalke je postala že navada, da se občasno — najmanj pa enkrat ali dvakrat v letu — sestanejo vsi zaposleni na zboru delovne skupnosti in da ti sestanki služijo temeljni analizi gospodarjenja ter delovnim dogovorom za naslednje obdobje. Tako je bilo tudi minuli teden, ko je bila Fe-dostvalna dvorana v Ljubljani komaj dovolj prostorna, da je sprejela člane Metalke, ki so se tokrat pogovorili o gospodarjenju v minulem letu ter prvih mesecih letošnjega leta.

Velja poudariti, da imajo v Metalki dobro organizirane strokovne službe, ki tekoče spremljajo problematiko in zato lahko takoj tudi opozorijo na morebitne nevarnosti, ki bi lahko ogrozile poslovne uspehe te delovne organizacije, ki za letos planira več kot 100 milijard S dinarjev prometa. Tako so člani kolektiva lahko izvedeli, da vedno hujša konkurenca ter na splošno tržne razmere v času po reformi poslabšujejo njihove uspehe. Med drugim se zmanjšuje razli-

ka v ceni, naraščajo poslovni stroški, delitev dohodka pa se je tudi poslabšala v škodo skladov. Ob sedanjih delitvi (51 % za osebne dohodke, ostanek za sklade, lani je bilo nasprotno razmerje) razmere še zdaleč niso pereče, saj končno uredničujejo in presegajo predvidena planska predvidevanja. Vendar pa gre zato, kakor je v uvodni besedi poudaril direktor podjetja Stane Bregant, da sedanjí čas ni primeren za igračkanje, da mora kolektiv Metalke napeti vse sile in pre-

prečiti, da bi se razmere še poslabšale. V zvezi s tem je direktor podjetja nanizal vrsto podatkov o notranjih rezervah kolektiva, ki jih bo mogoče izkoristiti le tedaj, če se bodo nekateri njegovi člani, še posebej tisti na vodilnih delovnih mestih, otresli lagodnosti in dela »z levo roko«, skratka spoznali, da je čas konjunkturalne minil in da je treba misliti, kako ob težjih pogojih gospodarjenja vendarle obdržati vsaj dosedanjí obseg poslovanja, predvsem pa ustvariti zadostna lastna obratna sredstva.

Značilno pa je, da na zadnjem zboru delovne skupnosti nihče od prizadetih, vodilnih uslužbencev ni prošil za besedo. Kritiko so torej sprejeli molče, kakor že velikokrat doslej in po vsaki teh »pridig« je ostalo bolj ali manj po starem — tako so nam namreč v nevezanem razgovoru kasneje povedali nekateri člani kolektiva.

Kakor torej lahko pozdravimo prepričanje samoupravnih organov, da je treba požar preprečiti vnaprej, je vendarle vprašanje, kaj storiti, da bi se spremenilo razpoloženje nekaterih vodilnih delavcev in z njimi vred tudi dela kolektiva, da bi se skratka bolj zavedali svojih samoupravljaljskih pravic in dolžnosti. Dober gospodar namreč vedno misli vnaprej, pri Metalki pa so nekateri očitno prepričani, da sedanje razmere tega sploh ne zahtevajo. Kako bodo razvojlali ta gordijski voz, je seveda zadeva kolektiva samega, ki pa bi se vendar moral zamisliti ob tem, da nekateri vodilni posamezniki ne podpirajo prizadevanj samoupravnih organov in generalnega direktorja podjetja, ki so trdno prepričani, da v Metalški so sile in sredstva, s katerimi je mogoče prebroditi tudi vse večje težave, kakor pa so sedanje. —mG

Pravna posvetovalnica DE

68 VPRAŠANJE:

Zaposlila sem se v delovni organizaciji na delovnem mestu krojaške pomočnice. Pogoj za redno zaposlitev je bilo poskusno delo na tem delovnem mestu, ni pa bilo določeno, koliko časa naj to poskusno delo traja. Po 35 dneh dela na delovnem mestu krojaške pomočnice, sem bila premeščena na delo v skladišče, vendar se sama s to prebitivljivo nisem strinjala, ker za to delo v skladišču nimam primerne strokovne izobrazbe. Po petih dneh dela na tem delovnem mestu mi je delovna organizacija vročila oceno mojega dela, po kateri ne zadovoljujem zahtev delovnega mesta v skladišču in zato nisem uspešno prestala poskusnega dela. Postopek delovne organizacije smatram za nepravilen, zato me zanima, ali sem po poteku 30 dni poskusnega dela v rednem delovnem razmerju pri delovni organizaciji in ali lahko delovna organizacija ocenjuje moje delo, ki ne sodi v redne delovne naloge na delovnem mestu, kjer sem opravljala poskusno delo.

B. J. — LJUBLJANA

Poskusno delo urejuje temeljni zakon o delovnih razmerjih v členu 20. Po tem določilu temeljnega zakona o delovnih razmerjih predstavlja poskusno delo poseben delovni pogoj za delo delavca na določenem delovnem mestu. Toda za razliko od prejšnjega zakona o delovnih razmerjih, ki je določal, da poskusni rok ne more biti daljši od 30 dni, novi zakon izrecno ne določa dolžine poskusnega roka, temveč je delovni organizaciji prepuščeno, da s svojimi akti oziroma do sprejema teh aktov s sklepi najvišjega organa upravljanja določa dolžino najdaljšega poskusnega roka.

Delavec v poskusnem delu lahko opravlja le tista dela, ki se redno in v rednih delovnih pogojih opravljajo na posameznem delovnem mestu in sicer v takšnem obsegu, kolikor je potrebno, da delavec pokaže svoje delovne sposobnosti. Maksimalno dolžino poskusnega roka mora zato delovna organizacija določiti tako, da za vsako delovno mesto določi kot maksimalni rok poskusnega dela le tisto potrebno delo, da se lahko objektivno ugotove delavčeve delovne sposobnosti za delo, ki ga bo opravljal

na tem delovnem mestu. Delovna organizacija pa lahko delavčovo delovno sposobnost ugotovi že v zelo kratkem času, včasih tudi s samo avdicijo ali z izvršitvijo posameznih delovnih nalog, zato je poskusno delo, ki bi trajalo daljši čas, npr. nekaj mesecev, v nasprotju s temeljnim zakonom o delovnih razmerjih, ker je namen poskusnega roka ugotoviti le delavčovo delovno sposobnost, ne pa tudi njegove druge sposobnosti.

Poskusno delo, način in oblika ugotavljanja delavčevih delovnih sposobnosti določa delovna skupnost delovne organizacije tako, da upošteva posebnosti dela v posameznih dejavnostih, delovna skupnost pa mora določiti tudi organe, ki so dolžni spremljati in oceniti za poskusno delo določenih nalog. Poskusno delo delavca mora zato delovna skupnost spremljati po posebni strokovni komisiji, ki oceni delo takega delavca. V kolikor je pisarna cena dela, katerega je delavec, ki je na poizkušnji, opravil, negativna, preneha delavcu delo v delovni organizaciji z dnem vročitve te ocene. Prenehanje dela delavcu, ki poizkusno dela, je tako vezano na pisarno oceno te komisije, ki ugotovi, ali je delavec zadovoljil zahteve delovnega mesta, kjer je poizkusno delal, ali ne. V kolikor je delavec delal preko roka, ki je določen po splošnih aktih delovne organizacije kot najdaljši rok, je treba razumeti, da je delavec uspešno prestopil poizkusno delo, zato vročitev pisarne negativne ocene njegovega dela po poteku poizkusnega roka ne bi mogla imeti pravnih posledic, določenih po temeljnem zakonu o delovnih razmerjih za poskusno delo.

V kolikor je v splošnih aktih vaše delovne organizacije določen kot najdaljši poskusni rok za delovno mesto, kjer ste delali poizkusno, manj kot 35 dni, je vročitev sklepa o prenehanju dela nezakonita že samo iz tega razloga, ker vam lahko delovna organizacija pisarno oceno o uspešnosti izpolnjevanja delovnih nalog vroči le v teku poskusnega roka.

Zoper sklep o prenehanju dela morate v roku 15 dni vložiti ugovor na organ upravljanja delovne organizacije, označen v pravnem poduku v tem sklepu, v kolikor pa ta ni naznačen, lahko vložite ugovor na delovno organizacijo, katera naj vaš ugovor sama predloži organu upravljanja, ki je pristojen odločati o ugovoru zoper oceno poskusnega dela. Ker po členu 20 odst. 5 te-

meljnega zakona o delovnih razmerjih poskusno delo preneha z dnem vročitve pisarne ocene o poskusnem delu, vam delo v delovni organizaciji preneha z dnem vročitve ocene, ne glede na vloženi ugovor zoper pisarno oceno poskusnega dela, ker predstavlja to določilo temeljnega zakona o delovnih razmerjih izjemo od čl. 118 odst. 5 tega zakona, ki določa, da ugovor zadrži izvršitev odločbe.

V primeru negativne odločbe o vašem ugovoru zoper prenehanje dela zaradi vročitve neugodne ocene o uspehu vašega poskusnega dela, lahko sprožite v 30 dneh po vročitvi odločbe delovne organizacije tožbo o vašem ugovoru pred pristojnim sodiščem.

Poizkusno delo lahko obsega le redne delovne naloge, ki se v rednih delovnih pogojih opravljajo na posameznem delovnem mestu, zato je nezakonito prenehanje dela z vročitvijo pisarne ocene o uspehu delavčevega poskusnega dela že, če delovna organizacija ugotavlja uspeh izvršenih delovnih nalog, ki presega redne delovne naloge na tem delovnem mestu ali ki opravljane delovne naloge ocenijo v težjih delovnih pogojih kot se normalno pravljajo na tem delovnem mestu. Povsem razumljivo je, da strokovna komisija, ki ugotavlja uspešnost poskusnega dela, zato ne more ocenjevati vašega dela na delovnem mestu, kjer niste opravljal poizkusnega dela. A. POLJANSEK

KUPON za pravno posvetovalnico DE

PRED SEJO
PRESEDSTVA
REPUBLIŠKEGA SVETA
ZSS

V času reforme gradimo v Sloveniji znatno manj stanovanj, kot smo jih predvideli v družbenem načrtu. Zato se je predsedstvo Republiškega sveta ZSS odločilo, da bo o vzrokih za zastoj stanovanjske gradnje razpravljalo na posebni seji, ki bo v Ljubljani 29. junija ter bo analizirala pomankljivosti stanovanjske reforme in stanovanjskega gospodarstva.

Gradnja stanovanj

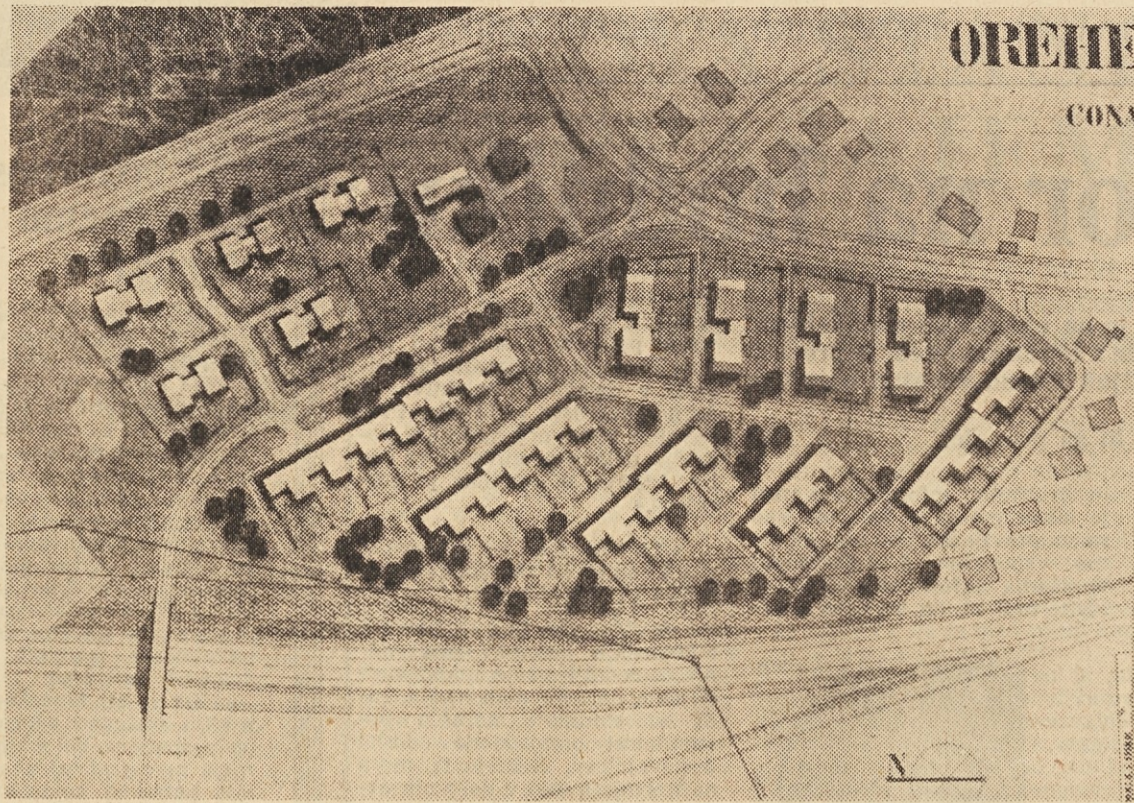
Podatki o razvoju stanovanjske gradnje in njenem zastoju v zadnjem letu so v resnici zaskrbljujoči. V obdobju od leta 1957 do 1965 smo zgradili v Sloveniji povprečno letno 7371 stanovanj, lani pa 5213 ali 1428 manj kot v prejšnjem letu. V letošnjih prvih treh mesecih smo zgradili sicer 966 stanovanj, to je 17% več kot v istem obdobju lanskega leta, toda v gradnji je 10% manj stanovanj, kot jih je bilo lani. Razen tega smo letos do aprila začeli graditi v družbenem sektorju le 463 novih stanovanj, lani v istem času pa 1681, kar pomeni, da se je število začelih gradenj stanovanj zmanjšalo od lani skoraj za 72%.

S temi številkami je zastoj stanovanjske gradnje več kot dokazan. Takšnemu zastoju pa botruje najbrž v največji meri porast cen za stanovanja. Še v letu 1960 je bila povprečna cena za kvadratni meter stanovanja brez prispevka za urejanje zemljišč približno 67.000 dinarjev, leta 1963 89.000, v času reforme pa je narasla že na 124.000 dinarjev.

Zakaj je stanovanjska gradnja tako močno zmožala za potrebami po stanovanjih? Kje so vzroki za njen zastoj? Po mnenju *Lojzeta Capudra, predsednika RO sindikata gradbenih delavcev*, ki je pri pravil graditvo za sejo predsedstva o tej problematiki, je treba osnovni vzrok za stagnacijo stanovanjske izgradnje iskati v slabosti kreditnega sistema ali, bolje rečeno, v nesposobnosti in premajhni pripravljenosti gospodarskih organizacij in drugih, da bi decentralizirano sredstva za gradnjo stanovanj skoncentrirali pri bankah. Navodno dolžimo krivde za slabosti kreditnega sistema le banke, kar pa ne drži. Banke so res eden najpomembnejših dejavnikov v sistemu financiranja stanovanjske gradnje, vendar ne edini. Upoštevati bi morali da je finančna sposobnost bank za financiranje stanovanjske gradnje omejena s tem, ker morajo plačevati dolge oziroma obveznosti ukinjenih stanovanjskih skladov.

Vendar s tem ni rečeno, da so banke storile vse, kar bi lahko in kar bi morale storiti kot investitorji stanovanjske gradnje. S tem, če so razpisale ostre pogoje kreditiranja, še zdaleč niso izkoristile vseh možnosti za pospeševanje rasti stanovanjskega gospodarstva. Večini bank bi lahko očitali premajhno poslovno sposobnost in prizadevanje, da bi z različnimi spodbudnimi oblikami kreditiranja pridobile več sredstev od posameznikov in delovnih organizacij za gradnjo stanovanj ter organizirale razne oblike varčevanja.

V. B.

MAKETA KOMPLEKSA PETINŠTIRIDESETH STANOVANJSKIH ENOT, KI JIH BODO V DVEH FAZAH ZGRADILI DELAVCI KRANJSKE »SAVE« NA OREHKU, KI JE V NEPOSREDNI BLIZINI TOVARNE

POSILANO NA PP 313/VI LJUBLJANA — POSILANO NA PP 313/IV LJUBLJANA — POSILANO

PREDPISI SO ENO, PRAKSA PA DRUGO

Naša članica Reza SAJKO, s priznano dvojno dobo za aktivno in organizirano delo v času NOV od 1. junija 1941 do 15. maja 1945, zaposlena že 28 let pri trgovskem podjetju Zarja — Maribor, se je obrnila na naše združenje v zvezi z nezakonitim in nehumanim ravnanjem s strani direktorja podjetja Alojza ANTONČIČA. 23. novembra 1965 je tov. Reza Sajko sprejela odpoved na delovno razmerje, na kar je v zakonitem roku vložila ugovor in opozorila organe samoupravljanja na čl. 104 TZDR.

Drugostopenjski organ — to je DS podjetja — je vztrajal pri odločitvi UO kot prvostopenjskega organa. Takšna odločitev je bila sprejeta zato, ker je direktor podjetja (kar je razvidno iz zapisnika DS z dne 10. januarja 1966) dal napačna pojasnila ter s tem spravil člane DS v zmotno glede čl. 104 TZDR, češ da ta člen ne štiti tov. Sajkove.

Po tem vprašanju je bila v podjetju pri tov. direktorju naša delegacija in je skušala vplivati na spremembo odločitve prvostopne odločbe. Vsa prizadevanja so bila zaman zaradi indiferentnosti direktorja, kar potrjuje tudi to, da naše pismo pripravljeno ni bilo prečitano na seji DS.

Izvršni odbor sindikalne podružnice podjetja Zarja je po svojem predsedniku vplival in priporočal DS naj razveljavi odločbo UO, vendar tudi ta predlog in priporočilo nista bila sprejeta oziroma upoštevana. Po sprejetih končnih odločbi DS smo svetovali tov. Sajkovi, naj uveljavi svoje pravice iz čl. 120 TZDR pri sodišču. Občinsko sodišče Maribor je razsodilo, da je odločba o odpovedi nezakonita in da tožnici delo pri podjetju Zarja ne preneha. Trgovsko podjetje Zarja je vložilo pritožbo na okrožno sodišče, vendar je tudi okrožno sodišče potrdilo sodbo prvostopenjskega sodišča, kar pomeni, da je v celoti ugodilo tov. Sajkovi. Podjetje bi jo v skladu s členom 121 TZDR moralo sprejeti nazaj na delo, vendar jo je direktor podjetja odslovil, češ: »Se bom pritožil na višjo stopnjo«. Na katero? Po vsem tem sodeč

smo prišli do zaključka, da organi samoupravljanja v tem podjetju ne odločajo kolektivno, temveč vpliva na odločitve avtoriteta posameznikov.

Vprašujemo se, ali je direktor podjetja tov. Antončič sploh seznanil organe samoupravljanja z izidom sodbe? Če ne — zakaj ne?

Občinsko združenje ZB NOV Maribor Tabor se zgraža nad takšnim ravnanjem in predlaga organom samoupravljanja, kakor tudi političnim organizacijam podjetja, da v bodoče preprečijo samovoljna in nehumanitarna ravnanja posameznikov.

Občinski odbor ZB NOV Maribor Tabor

ODGOVOR NA ČLANEK »KONJICEK, KI NI SAMO KONJICEK«

Pravilno vrednotenje in priznanje tehničnih izboljšav v Avtomatiki-Pržan

Predsednik odgovorne komisije za tehnične izboljšave v Iskri, tovarni Avtomatike Pržan inž. Franc Kastelic, nam je poslal odgovor na članek »Konjček, ki ni samo konjček«. Odgovor objavljamo v nekoliko skrajšani obliki, toda ne krajši, kot je bil članek:

V Delavski enotnosti št. 16/17 z dne 28. 4. 1966 je objavljen članek novinarka tov. Milana Živkoviča pod naslovom »Konjček, ki ni samo konjček«, v katerem se avtor članka med drugim dotika tudi kočljivega problema predlogov in priznanj tehničnih izboljšav v tovarni Avtomatika-Pržan. Obravnava oziroma navaja nekaj misli na temo predlogov tehničnih izboljšav tov. Antona Ježa, ki je v naši tovarni zaposlen kot mojster površinske zaščite. Iz članka tov. Živkoviča izhaja, da je tov. Jež avtor vrste tehničnih izboljšav, za katere pa v tovarni ne dobi nikakršnega priznanja.

Kot skupen prihranek pri predlogu »jedkanje enot TV« navaja tov. Jež prihranka za 5.129.000 starih dinarjev in bi mu po pravilniku o teh izboljšavah pripadalo 243.000 starih dinarjev nagrade.

Komisija za tehnične izboljšave meni, da tov. Ježu ta nagrada ne pripada iz že navedenih razlogov. Razen tega predloga pa je komisija reševala še naslednje: Razmaščevanja s kuhinjem v alkalni razmastilni kopol — izključitev trikoloretilena iz galvanizacije; spremembo zaščitnega laka na enotah TV; kadmiranje bakrene folije namesto srebrenja; zamenjavo »Dezoxa« z »doma« narejenim elektrolitom in izboljšanje zaščite posrebrjenih površin.

Kot navaja tov. Jež bi ob upoštevanju vseh omenjenih predlogov prihranili tovarni letno približno 13.600.000 starih dinarjev. Za ta prihranek bi moral avtorja po pravilniku o tehničnih izboljšavah nagraditi z zneskom 462.000 starih dinarjev, torej skupno s prvim predlogom z zneskom 705.870 starih dinarjev.

Komisija za tehnične izboljšave meni, da mu ta nagrada ne pripada, ker predlogi niso originalne tehnične izboljšave, ampak izključno aplikacija že znanih tehnoloških postopkov in se kot taki po pravilniku Iskre ne tretirajo kot tehnične izboljšave.

ja, da se po njem pač že dela in da mu nagrada pripada.

Tov. Jež predlaga v zvezi z jedkanjem tudi neko svojo spremembo iz avgusta 1964 (o tej je govora v članku tov. Živkoviča), ki jo je reševala in negativno rešila že prejšnja komisija za tehnične izboljšave. Pripominjamo, da gre pri tej spremembi za uporabo nekega poznanega postopka, ki ga obravnava v knjigi »Gedruckte Schaltungen« avtor Seidl. Postopek pomeni v trenutnem stanju tehnike celo korak nazaj in ga uporabljamo ob pomanjkanju investicijskih sredstev le kot zasilno rešitev.

Komisija za tehnične izboljšave meni, da tov. Ježu ta nagrada ne pripada iz že navedenih razlogov. Razen tega predloga pa je komisija reševala še naslednje: Razmaščevanja s kuhinjem v alkalni razmastilni kopol — izključitev trikoloretilena iz galvanizacije; spremembo zaščitnega laka na enotah TV; kadmiranje bakrene folije namesto srebrenja; zamenjavo »Dezoxa« z »doma« narejenim elektrolitom in izboljšanje zaščite posrebrjenih površin.

Kot navaja tov. Jež bi ob upoštevanju vseh omenjenih predlogov prihranili tovarni letno približno 13.600.000 starih dinarjev. Za ta prihranek bi moral avtorja po pravilniku o tehničnih izboljšavah nagraditi z zneskom 462.000 starih dinarjev, torej skupno s prvim predlogom z zneskom 705.870 starih dinarjev.

Komisija za tehnične izboljšave meni, da mu ta nagrada ne pripada, ker predlogi niso originalne tehnične izboljšave, ampak izključno aplikacija že znanih tehnoloških postopkov in se kot taki po pravilniku Iskre ne tretirajo kot tehnične izboljšave.

OD PRIPRAVLJENOSTI V DELOVNIH ORGANIZACIJAH JE NAJVEČ ODVISNO USPEŠNO RAZREŠEVANJE STANOVANJSKIH PROBLEMOV

V »Savi« gradijo stanovanja po programu

Ze pred leti so začeli v kranjski »Savi« načrtno skrbeti za stanovanja svojih delavcev. Nimajo sicer še rešenih vseh stanovanjskih problemov, pa vendar program izgradnje daje upanje, da bodo v nekaj letih prišli do stanovanj vsi, ki jih sedaj bodisi še nimajo, bodisi potrebujejo ali si želijo večjih in bolj udobnih.

Vseh oblik stanovanjske izgradnje se poslužujejo: od tega, da kupujejo že zgrajena stanovanja v blokih, do tega, da s sredstvi iz sklada skupne porabe pomagajo s krediti individualnim graditeljem. Tako načelo je obveljavljeno v podjetju: lastna udeležba pri gradnji in kredit podjetja. Od lastne udeležbe pri gradnji so izvzeti le tisti, ki zaradi socialnih razmer ne morejo prispevati sredstev. Tem daje stanovanja podjetje, po prioritetni listi, ki jo na osnovi temeljite presoje sestavi posebna komisija, v kateri so tudi zastopniki sindikata in socialni delavec.

Sedaj gradi 60 delavcev iz »Save« individualne hišice s krediti iz sredstev sklada skupne porabe. Pomagali so predvsem tistim, ki so bili potrebni stanovanj in so spravili gradnjo do treje faze. Ti so dobili za dograditev hišic vsak okrog 750.000 starih dinarjev kredita brez obresti za dobo petih let.

Se ene oblike stanovanjske izgradnje so se letos lotili v »Savi«. Ustanovili so svojo stanovanjsko zadrugo. Začeli so graditi hišice na urbanistično urejenem kompleksu na Orehku. Zemljišče bodo komunalno

sami uredili, gradili pa bodo v dveh fazah. Tisti, ki so izpolnili pogoje za gradnjo v prvi fazi, že delajo s »polno paro«. Računajo, da bo vrednost enega stanovanjskega objekta (predvideni so 4 tipi) okrog 13 milijonov starih dinarjev. 30% te vrednosti mora vsak graditelj prispevati z materialom, delom ali denarju. Ostalo bodo dobili s kreditom podjetja za 25 let in 1% obrestno mero. Ko bo kompleks ličnih hišic z udobnimi stanovanji dograjen bodo imeli tudi svojo otroško varstveno ustanovo.

Pogoji za gradnjo v omenjeni zadrugi so: staž v podjetju, delavec res potrebuje večje stanovanje in če bo ob dograditvi sprostil stanovanje podjetju, ga bodo potlej dali tistim, ki zaradi socialnih razmer ne morejo prispevati za gradnjo. In še ta pogoj, da bo začetno gradnjo čimprej dokončal. Pa še to vsak, ki se je vključil v zadrugo, mora prispevati 100 prostovoljnih ur za pripravo gradnje. Letos bodo v Savi položili temelje za 40 hišic, ki jih bodo delavcem iz sklada skupne porabe še okrog 30 milijonov starih dinarjev. Okrog 20 milijonov za graditelje hišic, okrog 10 milijonov pa za nakup stanovanj v blokih. Če bo za tak nakup, pri katerem da interesen 30% svojih sredstev, 70% pa dobi kredita od podjetja, kaj za nimanja. Dokler je sklad skupne porabe namenjen za stanovanje, ni nobenega razloga, da njega ne bi dajali tudi za stanovanja, pravijo v »Savi«.

N. L.

torjev in racionalizatorjev vedno potekalo ob nezaupanju strokovnjakov, v kateri so ti ljudje živeli in ustvarjali; da tudi dandanašnji nič drugače. Zato naj mi dovoljeno samo to, da s svojimi besedami povem, kako sem zuzumel odgovor na moj članek.

Mojster galvanike v Iskri — tovarna Avtomatika Pržan — in inženir Anton Jež je bil nagradjen za to, ker je s svojimi racionalizacijskimi opravilji delo, ki prerašča okvir mojstra v oddelku površinske zaščite. Pri tem je uporabljal v literaturi in praksi drugih podjetij znane rešitve. Nisem strokovnjak in zato ne morem presojati ali te rešitve ob trenutnem stanju razvoja tehnike zares pomenijo korak nazaj in ali zares predstavljajo začasno rešitev, ki naj bi bil zgolj posledica pomanjkanja investicijskih sredstev, kakor je imenu odgovorne komisije tehnične izboljšave napisal inženir Kastelic. Ne glede na to, je nesporno, da so bili racionalizacijski predlogi tovariša Ježa dobrodošli in da jih tovarna tudi uporablja, ker pomenijo racionalizacijo glede na sedanjo stopnjo tehnologije v tej tovarni. Če pa je tovariš Jež opravil delo, ki prerašča obseg njegove službene dolžnosti in če hkrati tovarna ima strokovnjake, ki teoretično in praktično poznajo rešitve, kakršne je predlagal mojster Jež, potem bi inženirja Kastelica vprašal samo tole: Ali ste morda v vaši tovarni razpravljali tudi o tem, ali gava službena dolžnost je bila, da bi razmišljali o rešitvah, kakršne je predlagal nekdo drugi zgolj zato, ker ga je bilo v oči, da njegovi sodelavci ne opravljajo vselej in vseh svojih dolžnosti? In še: ali je kdorkoli v Iskri, morda prav komisija za tehnične izboljšave — predlagal, da bi organizirali službo, ki dajanje koristnih predlogov, ki predlagatelje tudi usmerjajo, jim pomagale pripraviti dokumentacijo, da bi argumentirano lahko zagovarjali svoje zamisle in predloge ter uveljavljali pravico do odškodnine? Splošno znanih fraz o koristnosti tovrstnih prizadevanj ob tem ne bi ponavljal.

Upam, da sem bil dovolj razumljiv!

MILAN ŽIVKOVIČ

UGANKA

Modna hiša sledi v poletnih oblekah modnim krikom iz Pariza. Op art vzorci, elegantni moderni kroji. V cenah pa ne posnema tujevc. Sprejemljive so za kupce s povprečnimi zaslužki. Osem do deset tisoč starih dinarjev stane ženska obleka. Prav v tem pa je uganka. Modna hiša je za 205 oblek odkupila 5 op art vzorcev v Vzročnem ateljeju Tekstilnega inštituta MTT, posebej je dala skatiti tudi blago v Mariborski tekstilni tovarni in tiskati v kamniškem tekstilnem inštitutu. Vsakega vzorca

samo po 336 metrov. Iz Kamnika so blago poslali tržiskim konfektionarjem in konfektionarkam, nakar so izgotovljene obleke odpotovale v ljubljansko Modno hišo.

Dolga procedura, kajne? Obleko pa dobite po isti ceni, kakor v drugi trgovini staromodne, neprivilačen serijski izdelek.

Modna hiša ne prodaja z zgubo, prepričani smo lahko, da oni drugi tudi ne. Uganka torej ni uganka, zlasti zato ne, ker so trgovske marže vendar predpisane...?!

FRANC ing. KASTELIC

IN ŠE: odgovor novinarja

Odgovor tovariša inženirja Franca Kastelica na moj članek »Konjček, ki ni samo konjček« samo potrjuje tisto, o čemer nam govori zgodovina, da je namreč delo izumiteljev, nova-

NJIHOVA HOJA V ŠOLO

Jeseni bo na Tehniški srednji šoli v Mariboru opravljalo zaključni izpit okoli »30 dopisnikov«

Približno tridesetim zaposlenim, ki so vpisani v Tehniško srednjo šolo strojne in elektrotehniške stroke v Mariboru in ki študirajo po dopisni metodi, ni zmanjkalo sapa za višje nadstropje učenosti. STEFAN VLAJ, tehniški risar pri ELRADU v Gornji Radgoni, ta teden opravlja zaključni izpit na oddelku za šibki tok. V septembrskem roku pa bodo izpit opravili še vsi ostali.

Prof. ing. DORA JELENKOVA, pomočnik direktorja na tej šoli, je tudi poverjenik za dopisno šolanje. Njena pripoved o teh vrlih fantih, ki imajo izredno voljo do študija in kažejo veliko prizadevnost, te navduši, da bi vzkliknil: Ko bi vsi fantje...

POGUMA IN VOLJE ZA »DVOJNI ŠTUDIJ«

Posebno pozornost na spisku »dopisnikov«, vpisanih na tej šoli, zasluži ANTON KOBOLT. Zaposlen je pri Dravskih elektrarnah v Mariboru, študira pa istočasno kar obe stroki, strojno in elektro. Septembra bo opravljal zaključni izpit iz elektro stroke, kasneje iz strojne. Komboltove ocene, pravi tovarišica Jelenkova, so zelo dobre, pet, štiri in le kdaj pa kdaj nižja ocena. Je zelo nadarjen študent, ki ga pri »dvojnem« študiju ne ovira niti to, da je družinski oče.

»Dopisniki« prihajajo na šolo vsako drugo soboto popoldne, za kar žrtvujejo seveda svoj prosti čas. Vsaj 14 dni vsako leto pa morajo preživeti na šoli pod nadzorstvom profesorjev. To jim podjetja omogočajo, a kar zadeva prosti čas zaposlenih študentov, ta je več ali manj v celoti namenjen študiju.

TIHO TEKMOVANJE BRATOV TOPOLOVEC

Četrty letnik strojne končujeta letos tudi brata TOPOLOVEC iz Kungote, zaposlena oba kot konstruktorja v »Strojini« v Ptujju. Oba prejemata od podjetja štipendijo za kritje stroškov šolanja. In oba pridno študirata.

dirata. Za Jožeta, starejšega, je morda težje, ker ima družino, Avgust je mlajši. Pa je starejši mlajšega vseeno prehitel. Toda Avgust se ni vdal. Jeseni se bosta oba istočasno prijavila k zaključnemu izpitu.

DRUŽINSKI OČE MATIJA CIGAN JE PRAVI ODLIČNJAK

»Zelo dobra študenta z odličnimi ocenami, pravi tov. Jelenkova, sta tudi delavca IGNAC ŠTALCER in MILAN KRIZANEC, oba iz Steklarne v Straži. Marljiv in uspešen študent je tudi FRANC KRIZANEC, direktor ALKROM iz Ruš. Pravi odličnjak pa je MATIJA CIGAN iz NAFTE v Lendavi. Sam ima že otroke v srednji šoli. In čeprav ima okrnjen sluh, kar mu onemogoča, da bi sodeloval na seminarjih v šoli, so njegovi učni uspehi najboljši, odličnjak je celo iz matematike.

Na vprašanje, ali je kakšna razlika med učnimi uspehi in delovno vnemo rednih študentov in »dopisnikov«, pravi tov. Jelenkova, da je tako med prvimi kot drugimi razpon od najboljših do slabših. Toda pri »dopisnikih« je mnogo večja prizadevnost, kot odrasli in zaposleni ljudje že vedo, da študirajo zase, a ne za starše ali profesorja. Zelo se zanimajo za študij, če jim kaj ne gre od rok ali v glavo, pridejo povedat, prosijo za pomoč. Neresnih študentov pa v četrtem letniku ni. Ti odpadejo že v I. letniku, ko vidijo, da so se uštelj in da na lahek način ne morejo do spridevala.

LETOŠNJE POČITNICE SE BODO »PRIPOTILI« DO VIŠJEGA NADSTROPJA UČENOSTI

To poletje, pa naj bo še tako vroče, za nekatere zaposlene bo počitnice, pa čeprav bi jih po zakonu morali imeti. STANKO ZUPANČIČ iz Tovarne poljedelskih strojev v Muti, DANILO DAJČMAN iz Tovarne avtomobilov v Mariboru, FRANC ZAGAR iz Maribora, ANTON KOKOLJ iz Tovarne aluminija in glinice Kidričevo, EDVARD TRATNIK iz Prevalje, EDVARD OGRIZEK iz Tovarne dušika Ruše in še nekateri drugi se bodo letošnje počitnice »pripotili« do višjega nadstropja učenosti — do zaključnega izpita na Mariborski tehniški srednji šoli.

SLABA ŠALA

Muzej revolucije v Celju je letos pripravil razstavo zbrancega gradiva o talcih. Razstavo si je ogledalo precej Celjanov in mnogo ljudi, ki jih je pot peljala skozi Celje. Razstava je stala 80.000 N. din. Da bi si razstavo lahko ogledalo čimveč prebivalcev iz okoljskih občin, je muzej ponudil »preselitve« razstave tudi Velenju, kar bi velenjsko občino veljalo 900 N. din (prevoz in ponovna postavitev razstave!). Velenjčani, ki so sami poskrbeli za prevoz razstave v Velenje, so — verjeli ali ne — poslali muzeju račun za 1.400 N. din.

Več škode kot koristi, če se primitivno vmešavamo v šolo

Učiteljski kolektivi zasavskih šol na stečaj odpirajo vrata svojih zavodov, tako starem kot vsem drugim, ki se na ta ali oni način zanimajo za šolo. Toda šolniki so kdaj pa kdaj vznejevoljeni, ko vidijo, da jim ta ali ona sredina ne zaupa ali pa s svojimi posegi v šolo vznemirja mladež.

V neki zasavski občini so se dogovorili, da bodo v okviru proslav 25-letnice oborožene vstaje obravnavali tudi nemški napad na staro Jugoslavijo. Načrt prireditvev in učnih ur, ki bi obravnavale te dogodke, so sestavljali skupaj z osrednjim občinskim odborom za pripravo tega praznovanja. Šolsko vodstvo je predlagalo, naj bi učencem višjih razredov osemletke o napadu na staro Jugoslavijo pripovedoval neki profesor, ki je na fakulteti diplomiral z nalogo »Zasavje v NOB«. Občinski pripravilni odbor pa s tem ni soglašal in je poslal na šolo človeka, ki otrokom ni vedel kaj prida povedati, pa še tisto, kar je povedal, je povedal tako, da otroci niso verjeli...

Na drugi osemletki so se učenci osmih razredov pogovarjali o tem, kam po šoli. Ko je prišel mednje človek, ki naj bi skrbel za poklicno usmerjanje mladine in ko jim je našteval prosta učna mesta, so nekateri otroci povedali, da nameravajo na učiteljske. Tovariši se je namrdnil in dejal: »Za učitelja se ne spleča učiti.« Otroci so obnemeli...

Se bi lahko naštevali primere, ki kažejo nezaupanje do pedagoškega kadra ali pa škodljivo in primitivno vmešavanje v šolo. Teško je reči, kaj od tega je bolj nevarno. Zdi se, da se mora naša šola danes bojevati kar na več frontah hkrati, a ta boj počasi utrjuje.

Pri nas si del ljudi po svoje zamišlja sodelovanje s šolo. Šolniki se zato nemalokrat sprašujejo, ali ima danes res vsakdo legitimacijo kar najbolj avtoritativno soditi o tem, kakšna je in kakšna naj bo naša osnovna šola. Šola res ne more biti več le stvar otrok in šolnikov, kraj, kamor ne bi smela stopiti zunanja noga. Toda današnja šola tudi ne more biti nekak prehodni dom za vse in vsakršno neodgovorno poseganje vanjo. MILAN VIDIC

KAJENJE NI DOVOLJENO

ORČINSKA MATIČNA KNJIŽNICA — POSLUŽE VSAK DELAVNIK OD 8 DO 12 URE V SOBOTO OD 8 DO 12 URE

Vsaka podobnost z rubriko revije »Tovariš« je samo slučajna, čeprav napis na vratih občinske matične knjižnice v Brežicah nanjo spominja. S posnetka pa je razvidno, da je knjižnica svoj poslovni čas »uskladila« z uradnimi urami v uradih in delovnim časom zaposlenih občanov, namesto da bi poslovala takrat, ko bi ljudje imeli čas za obisk v knjižnici. Pravijo pa, da je ena najhujših težav brežiške knjižnice prav ta, da je slabo obiskana... Foto služba DE

VISOKE STROŠKE ŠOLANJA PLAČUJEJO PODJETJA

Tako kot on, pa se tudi drugi z izredno vztrajnostjo in marljivostjo prebijajo skozi študij. Dopisna delavska univerza jih oskrbuje s skriptami, na šoli pa opravljajo seminarske vaje, laboratorijske vaje in seveda vse izpite. Stroški njihovega šolanja niso majhni, čeprav tudi učence večerne šole TSS stane šolanje mesečno 100 N. din. No, za »dopisnike« četrtega letnika znašajo stroški šolanja kar precej nad 1000 N. din. Toda razen FRANC GUMZEJA, ki se zdaj pripravlja na zaključni izpit iz strojne stroke (delavcu iz Hoč), plačujejo vsem mariborskim »dopisnikom« TSS stroške šolanja podjetja, ki so za to šolanje tudi zainteresirani. V Tovarni avtomobilov Maribor plačuje delovna skupnost le pol stroškov, ostalo polovico kandidat sam, kar naj bi ga za študij še bolj stimuliralo.

Milica Dimitrijević: »Naše filmsko gledališče je že shodilo, staro je dve leti...«

Vzgojiteljica v celjskem dekliskem internatu »Kajuhoval dom«, Milica Dimitrijević, se v prostem času ukvarja s filmsko vzgojo mladine. Morda ji ne bo prav, če rečemo »v prostem času«, saj vidi ona v filmski vzgoji le dodatno konkretno delovno področje svojega vzgojiteljskega poklica, pa čeprav to delo opravlja kot volonter, kot predsednica komisije za filmsko vzgojo pri Zvezi kulturno-prosvetnih organizacij občine Celje. In opravlja ga — kot vse kaže — s svojimi tovariši, ki so prav taki entuziasti, kar uspešno.

V zadnjem nadstropju internata si je uredila tovarišica Milica prijetno domovanje. Tu sem jo obiskala in kramljala z njo o težavah in uspehih mladinskega filmskega gledališča v Celju, ki je zagotovo eno najbolje organiziranih in učinkovitih tovrstnih ustanov v Sloveniji.

V prvi sezoni (64-65) je imelo filmsko gledališče 1450 abonentov. Za dijake gimnazije, ekonomske srednje šole, učiteljskega in mladino nekaterih podjetij so predvajali vsako drugo nedeljo po dva reprizna filma z uvodnim komentarjem. En ponedeljek v mesecu pa so imeli filmski abonma učenci šol, ki so filmsko vzgojno delo vključevale tudi v svoj šolski program (administrativna, gostinska šola, šolski center za blagovni promet in vrtnarska šola).

Ze prvo leto, se je pokazalo

število abonmajev padlo na 800. V naslednji sezoni vodstvo filmskega gledališča še ni moglo spreminiti repertoarja, saj so distribucijska podjetja vztrajala na tem, da predvajajo le reprizne filme. V novi sezoni (66-67) pa bo filmsko gledališče gotovo pritegnilo zopet tudi dijake. Z »Vesno« in »Kroatijo« so namreč končno uspeli skleniti dogovor, da bodo v filmskem gledališču odšle predvajali v glavnem premierne filme, nekaj pa tudi kinotečnih.

PROFESORJEM BI MORALI NUDITI VEČ STROKOVNE POMOČI

V prvi sezoni se je tudi že pokazalo, da je filmsko gledališče lahko pomemben kulturni oblikovalec zlasti v primerih, ko se povezuje s šolami. Projekcija filma in uvodni komentar k filmski predstavi, je namreč lahko le uvod v razmišljanje o estetskih in etičnih vrednotah filmske umetnine. Učenci so pisali o filmih šolske in domače naloge in se s slavisti o predstavah tudi pogovarjali.

Sodelovanje filmskega gledališča s šolami v Celju je učinkovito. Tudi sodelovanje s slavisti je odlično. Tovarišica Dimitrijević je pred dvema letoma obiskovala filmski seminar v Radovljici in pravi, da ji je zelo koristil. Ta izkušnja jo je pripeljala do prepričanja, da bi bil že v letošnjih šolskih počit-

nica izredno koristen seminar za profesorje, ki se filmsko vzgojnega dela lotevajo z izredno voljo in prizadevnostjo, a manjka jim strokovne pomoči pri tem delu. Včasih šola namreč ne zna izkoristiti vsega, kar ponuja filmsko gledališče. Kot vzgojiteljica lahko ugotavlja pri svojih gojenkah prav tako kot učitelj in profesorji pri svojih učencih, da mladi ljudje precej razmišljajo. Včasih pa ima šola tudi svoj pogled na kak film. Ko so na primer predvajali film »Poletje s Moniko«, na vrtnarski šoli nekateri pedagogi niso bili zadovoljni z izborom tega filma. In vendar so dijaki v nalogah, ko so se etično opredeljevali na stran glavnega junaka, pokazali visoke moralne kvalitete lastnega vrednotenja.

ČE NE GRE DRUGAČE — PO POMOČ V LJUBLJANO

Najbolj zamotana reč je izbira filmov, pravi tovarišica Dimitrijević. Citati mora vso skromno literaturo, ki za področje filma v Sloveniji obstaja, od Ekрана do poročil z različnih festivalov po svetu v dnevnem tisku. Le tako lahko vsaj približno sestavi repertoar, ki upošteva vse nacionalne kinematografije, vse filmske žanre in vodilne režiserje ter igralce. V razgovoru z menoj je mnogokrat omenila ime profesorja Aškerca, direktorja Učiteljskega, ki se prav tako že dolga leta

ukvarja s filmsko vzgojo, zdaj tudi kot sodelavec Prosvetno-pedagoške službe v Celju. A za kar v Celju ne najdem svetovalca, pravi tovarišica Dimitrijević, ga pač pojdem poiskat v Ljubljano.

MAJHNA ANEKDOTA

Tudi za komentarje k predstavam ni lahko. Nekaj filmskih kritikov in filmskih delavcev iz Ljubljane se že odzove. Toda včasih »pogori« in takrat mora pač sama brskati po literaturi. Povedala mi je majhno anekdoto. Zgodilo se je, da je distribucijsko podjetje namesto zahtevanega filma poslalo drug film z naslovom »Dunda«. Čeprav je Srbininja, ni mogla razvozlati pomena besede »dunda«, vedela je le to, da je film delan po neki Maupassantovi noveli. A kateri? Morala se je vdati. Povedala je gledalcem, da filma ne pozna in da ga bo tako rekoč prič gledala z nji-mi. Ze na prihodnjem predvajanju istega filma pa je bilo seveda mnogo lažje. »Dunda« se je razkrila kot Maupassantova »Debeluška«. Ker pozna le knjižno srbsčino bi morda prej razvozla ta naslov, če bi pisalo »Donda«. Tako namreč včasih pri nas v Sloveniji pravijo deluškam.

Ob koncu naj povem kot zanimivost še to, da bo komisija za filmsko vzgojo v Celju letošnje jesen organizirala še pionirsko filmsko gledališče, za katero imajo že zdaj 1600 prijav. Res hvale vredno delo, ki ga opravljajo tako posamezniki kot celotna filmsko vzgojna komisija občine Celje!

SONJA GAŠPERSIČ

Dijaki pišejo naloge o filmih

NEVARNE IGRE

Neznaneec nas je pismeno opozoril na samovoljnost ožjega upravnega vodstva v vižmarskem Strojno kovinskem podjetju. Med številnimi dokazi o dušitvi demokracije je navedel neumestno premestitev 40 delavcev, večinoma na nižja delovna mesta, zaradi česar so se jim osebni dohodki zmanjšali do 25.000 dinarjev.

Kasneje smo zvedeli, da se je 14 premeščenih delavcev pritožilo. Ker je delavski svet vse pritožbe zavrnil, se je 11 prizadetih zateklo po pravico na sodišče...

Pobud za obisk je bilo vsekakor dovolj, še več pa gradiva za pisanje o tem podjetju, ki mu poleg gospodarske reforme tudi notranja trenja in nepravilnosti majejo temelje.

obveznosti je prevzel tehnično vodstvo tovarne, po treh pa še komercialno.

»To ga najbrž bolj veseli,« je prostodušno utemeljeval predsednik sindikalne podružnice Zitnikovo dodatno funkcijo, »dober prodajalec je, če dobimo dobrega vodjo proizvodnje, Zitnika ne bomo pogrešali. Na razpis se ni še nihče javil, menda se bojijo prevzeti ta posej pri nas.«

ODLIČNI TAKTIKI

Z novim predsednikom delavskega sveta Stanetom Smrekarjem sem se bolj sproščeno pogovarjala. Ze v portirnici sem izvedela, da ga ima »sveta trojica« — direktor, tehnični vođa in računovodja — v želo, ker nasprotuje njeni samovoljnosti.

Tako kakor vsi, s katerimi sem se dotlej pogovarjala v podjetju, je tudi on prepričan, da vse premestitve niso v redu, s katerekoli plati jih pogleda. Zlasti, ker NIHČE ni bil prej disciplinski kaznovan. (Komisija ni dobila zahtevkov.)

Po tej kadrovske reorganizaciji je ostal Smrekar sam v nabavnem oddelku, kjer so nekaj delali trije ljudje. Zaradi pomanjkanja reprodukcijskega materiala in večinoma individualne proizvodnje — samo 20% je še serijske, prej je bilo obratno — je dvakrat več dela. Sofer Krek, član Zveze komunistov, mu je pri nabavah veliko pomagal, pa so ga zdaj brez predhodnega razgovora s Smrekarjem premestili k vilicarju.

»Vse se je skuhalo za zaprtimi vrati, zato sem prepričan, da podjetju marsikatera premestitev ne bo koristila. Prvi sem pred reformo in takoj po njenem začetku opozoril, da moramo delovna mesta ustrezno zasesti, kako, bi se morali pa skupno pogovoriti. To so preveč občutljive reči za ljudi in proizvodnjo, da bi na hitro ukrepali. Ze nekaj časa poprej je popustila disciplina po obratih, ker se je začelo šušljati, da bodo nekateri premeščeni. Zdaj tudi ne bi mogel govoriti o povečanem delovnem poletu. Vsi prizadeti so malodušni, vsaj še štirideset drugih se jezi nad krivicami, to pa je že več kot polovica kolektiva.«

»Ne razumem, zakaj se jezite samo na tri ljudi, ko je sklep o premestitvi sprejel upravni odbor, pritožbe prizadetih pa zavrnil delavski svet.«

»Če bi naše razmere poznali, bi razumeli. Mislite, da pridejo ljudje do besede? Vprašajte delavce, ki so prisostvovali seji delavskega sveta, ko je obravnaval pritožbe. Direktor jim kratko malo ni pustil govoriti. Da se niso vsi člani strinjali z obrazložitvijo premestitev, kaže izidi glasovanja. Pri Martinu Težaku so trikrat tajno glasovali preden je uspelo tega delavca, ki je že 21 let v SKIP in pojde prihodnje leto v pokoj, degradirati iz visokokvalificiranega, v kvalificiranega kovača in ga prikrajsati pri zaslužku... Delal bo pa isto oziroma še več, ker so mu usposobljenega kovača odvzeli, v pomoč pa poslali začelnika.«

»Oprostite, toda po mojem mnenju ste sokrivi te brezobzirnosti. Novi delavski svet, ki mu vi predsedujete, so pravniki opozorili, da bodo nekateri delavci vložili tožbo, svetovali so vam, da popravite krivice, ki

jih je naredilo prejšnje samoupravno vodstvo, zakaj niste pritožb ponovno pretresli in popravili krivic, za katere veste?«

»Tri četrt pritožb bi ugodno rešili in pošteno, toda, kaj veste, kako bi se nam to maščevalo? Navzdol lahko nenehno kontroliramo, vsega, kar bi bilo v proizvodnji narobe, bi bili mi krivi, ker smo preprečili premestitve — čeprav ne bi bili krivi... Naj sodišče dokaže, da postopek in odločbe niso zakonite, potem bomo poklicali krivce na odgovornost.«

»Res? Koga pa? Sklep o premestitvah je sprejel nekdanji upravni odbor, pritožbe je zavrnil prejšnji delavski svet, koga boste poklicali na odgovornost? Sodne stroške, ki verjetno ne bodo majhni, pa bo plačal ves kolektiv. Tudi tisti, ki so bili prizadeti...«

Bistra taktika upravnega vodstva! Delavce so premestili tik pred volitvami novih samoupravnih organov, zato so jih zadnji izvedli v občini, pritožbe pa zavrnil dan poprej, preden se je konstituiral novi delavski

DELAVCEM NI DRUGO MAR KOT DENAR

Mislím, da boste razumeli obojestranski hlad ob srečanju z direktorjem SKIP.

Ko sem mu očitala, da premestitveni postopek ni bil demokracičen, je iz kupa papirjev, ki jih je pripravil za ta najin napovedani sestanek, potegnil dva lista s seznamom sej samoupravnih organov in sestankov Zveze komunistov, na katerih so obravnavali to vprašanje. Obljubil mi je kopijo tega spiska, pa je žal kasneje nisem dobila. Morda niti ni potrebna, kajti priznal je, da se z delavci o tem ni nihče pogovarjal, čeprav je bilo rečeno, da so predlogi članov kolektiva dobrodošli in so bili vodje vseh treh ekonomskih enot zadolženi (op. nov.: sedanjí predsednik DS ne ve, da bi imele delovne enote in samoupravljanje razvito do delovnih mest!), da predložijo opise delovnih mest in opozorijo na odvišne ljudi. Toda naloge niso opravili...

membe so bile nujne tudi zato da izboljšamo disciplino. Skrajšali smo delovni čas, namesto da bi iskali notranje rezerve, so delavci postajali v skupinah in debatirali.«

»Vem. Mogoče je premajhna disciplina pogojena s premestitvami, izza ovinkov so zvedeli, da se pripravljajo. Ali pa mogoče z nepravčasno dostavo materiala...«

»Ah, našim delavcem ni drugo mar kot zaslužki. O kaki zavesti ni govora. Informiramo jih preko oglasne deske, (op. nov.: o reelekciji jih niso) toda obvestila porabijo za — stranišče. Osputek statuta je menda visel vsega tri dni... Na skupnem sestanku pridejo samo, kadar se govori o denarju. Če pa sindikat in samoupravni organi ne opravljajo svojih vzgojnih nalog, sem mar jaz kriv?«

Delj ko sem se pogovarjala z direktorjem, bolj sem bila prepričana, da je tudi v SKIP toliko izigravano delavsko samoupravljanje, kolikor delavci dopuščajo s svojo brezbriznostjo in popustljivostjo.

Direktor je svoj »zagovor« zaključil:

»Teško je pri nas izvajati napredne akcije, če nimamo v sindikatu, ne v Zvezi komunistov opore zoper obrtniško miselnost, ki nam je zlasti zdaj nevarna. Nikogar nismo odpuštili, nikomur se ni treba bati za kruh, osebni dohodki so še kar v redu, saj znaša povprečje 80.000 dinarjev, snažilka, ki najmanj zasluži, pa dobi 54.000 dinarjev. Verjemite pa, da je v sedanjem vzdušju težko delati...«

Se istega dne je bil v SKIP kolektivni sestanek, (manjkala je slaba tretjina delavcev), in zapisnika o njem povzema:

»Računovodja Ivan Klančar je poročal o poslovanju v mesecu aprilu in nato o zaključnem računu za prvo tromesečje... Nihče se ni oglasil v zvezi naslednja razprava:

Pavel Dolenc: Zakaj se ne razdeli kolektivno obračunski učinek za prvo tromesečje?

Stane Smrekar: Krive so objektivne in subjektivne težave. Visoka režija... padec proizvodnje gradbenih strojev. Subjektivni vzroki so morda skrite rezerve, nepravilna organizacija dela, premajhna povezava vodstva s kolektivom.

Anton Cvelbar: Delavci pravijo, da organizacija dela šena zato trpi proizvodnja. Sentviški obrat bi lahko z veliko manjšimi stroški preselili semkaj. Strojnemu oddelku primanjkuje dela...

Ivan Češnovar: Cvelbar ga je imel dovolj z ravnalci betona, pa je šel rajši na dopust...

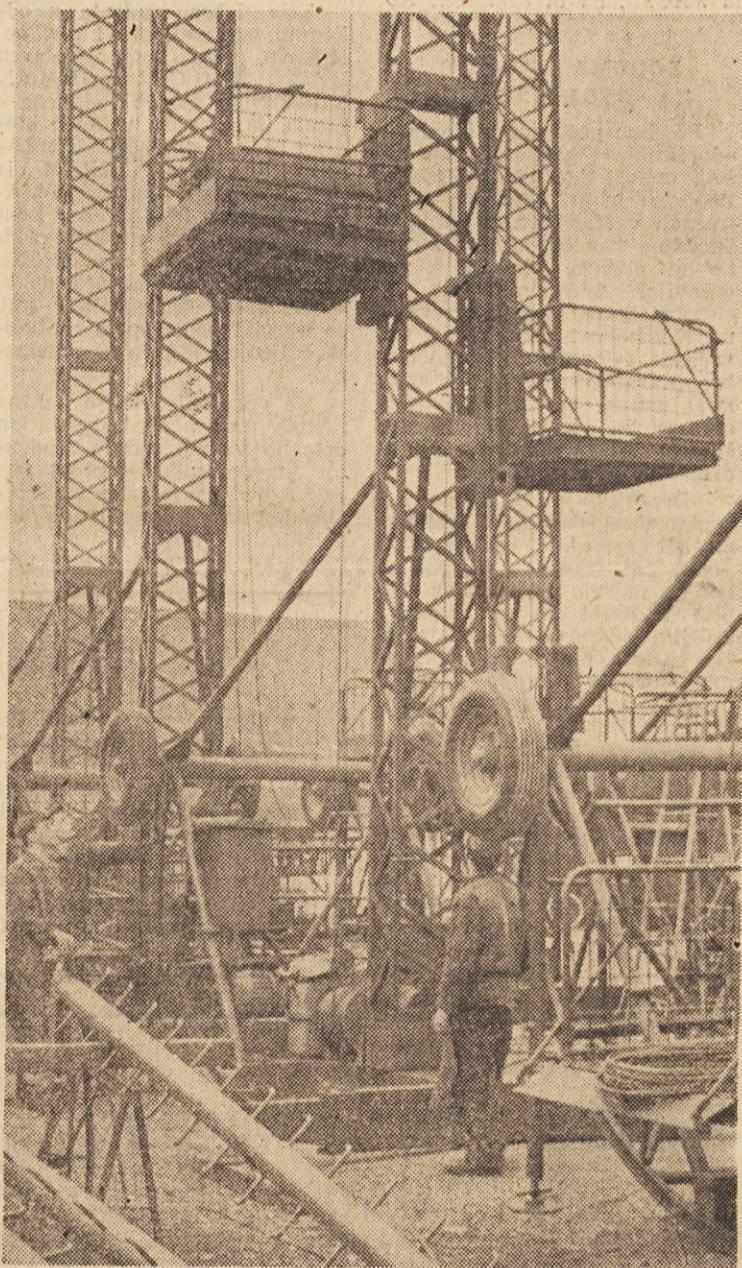
Anton Cvelbar: Ni res, rekel si zato, da bi se prikupil upravni.

Franc Kežar: Kaj sem jaz naredil, da sem bil premeščen? Nekateri imajo nižjo kvalifikacijo, pa zasedejo boljša mesta. Če so se dogajale nepravilnosti v brigadi, nisem jaz kriv, ampak organizacija dela.

Pavel Dolenc: Vodstvo podjetja naj se bavi s proizvodnjo, ne s premeščanjem delavcev.

Se in še so leteli očitki na vodilne delavce, vendar si ob koncu pisanja ne upam drugega reči, kot: LJUDJE NA OBEH STRANEH PREPADA SE GREDO PRENEVARNE IGRE.

MARIOLA KOBAL

svet. Da bi imelo upravno vodstvo dovolj močan vpliv na kadrovanje, so v novem statutu, sprejetem kak mesec poprej, uknili komisijo za razporejanje delavcev in za določanje osnov za osebne dohodke. Ta komisija bi med drugim utegnila tako zavleči celoten »reelekcijski« postopek, da bi nekdanji UO in DS izgubila polnomočje, s tem pa upravno vodstvo garancijo, da bo akcija uspela.

»Več kot 50% naših članov nima ustrezne izobrazbe, kadrovske premiki so nujni. Osnovno vodilo pri premeščanju je bilo delovna sposobnost. Nekateri delavci so imeli višje nazive, kot zahteva delo, to pa jih je neupravičeno privilegiral pri osebnih dohodkih. Nepravilnosti smo morali že zaradi drugih delavcev popraviti. Za zahtevno delo ni bilo prave stimulacije. Kadrovske spre-

»Ima me, da bi šel na upravo in jih nekaj postrelil... Pištolo sem prinesel iz partizanov,« mi je zaupal vratar Jože Kihar, ki je že enajst let v SKIP. »Nočni čuvaj naj bom, jaz, ki sem vojni invalid. V hrbtnico sem bil ranjen. Pogledajte mojo nogo, žile imam zamašene. Ravnokar so mi operirali golšo... Primojduš, po noči bi moral počivati... Z živci sem na koncu...«

Tej pretresljivi pritožbi zoper premestitev je Kuhar dodal še, kako nečloveško so prizadeli Danila Tošiča, ki je bil ravno tako partizan in je bolan na sru in na ledvicah. Premesčali so ga z enega delovnega mesta na drugo, dokler ga niso pahnili spet nazaj v vratarnico, kjer je začel. Zakaj? Zato, ker je večsah katero preveč rekel. V SKIP moraš bojda paziti, da se višjim ne zameriš... Tošič ni odšel 1942. leta v partizane, kakor on, zato se mu bodo osebni dohodki zmanjšali za 11.000 dinarjev, ko se vrne z bolezenskega dopusta.

»SINDIKAT SE NI ŠE NIKDAR UKVARJAL S PREMESTITVAMI«

Marian Bečan, predsednik sindikalne podružnice v SKIP, je prepričan, da bo kadrovska reorganizacija koristila proizvodnji, pač pa so po njegovem mnenju dve ali tri premestitve socialno problematične. Ko sem ga vprašala, zakaj sindikalni odbor ni zavaroval socialno ogroženih delavcev, je odgovoril:

»Pri nas se sindikat še ni ukvarjal s premestitvami. Zato ni kompetenten. Ko smo na upravnem odboru razpravljali o predlaganih premestitvah, sem pa rekel, da bo mogoče kdo le socialno preveč prizadet. Potegnil sem se za Jožeta Setinca, ki je bolehen in bi na novem delovnem mestu zaslužil 8.000 din manj. Mojo pripombo so upoštevali...«

»Kdaj ste pa zvedeli za te kadrovske spremembe?«

»Tokrat, kot vsi drugi člani upravnega odbora.«

»Se vam ne zdi da bi kazalo delavce pripraviti na te premestitve, jim obrazložiti, čemu so potrebne, če so potrebne.«

Toda Marjan Bečan govori o delavcih in njihovi brezbriznosti, razen kadar gre za zaslužke. Ko so izbirali kandidate za novo samoupravno vodstvo, je ukazal zakleniti vrata, da ne bi pobegnili. Na kolektivni sestanku, kjer so obravnavali osnutek statuta, jih je od 150 prišlo samo 40...

»In vi, mislim sindikalni odbor, ste razpravljali o statutu?«

»Saj je osnutek visel 15 dni na oglasni deski...«

Razgovor sem obrnila v drugo smer. Marjan Bečan je skupinovodja v oddelku za aluminjsko in železno posodo.

»Je delo pri vas dobro organizirano?«

»Delo pa ni dobro organizirano. Iz pripravljavnice dobimo večkrat pomanjkljive načrte, material ni pravočasno pripravljen, čakati moramo nanj. Ti zastoji so odveč. Zdaj bo ta nered zame še mučnejši, ker je moja skupina dvakrat večja, serijskih izdelkov je pa vedno manj.«

Tega, seveda, tehnično vodstvo ne vidi, ker po Bečanovih besedah tehnični vođa nikoli ne pride v obrat. Za proizvodnjo pa bo sedaj imel še manj časa, je rekel Bečan, ker je prevzel še vodstvo komerciala.

Josip Zitnik je strojni inženir, ki ga je SKIP štipendiral. Takoj po odslužitvi vojaške

»OPRAVKA IMATE Z LJUDMI, NE Z ŽELEZOM«

Angelca Jakšetova je članica Zveze komunistov, kot nalašč, da sem poizvedela o političnih pripravah na delovne premestitve.

»O predlogu nista razpravljala ne Zveza komunistov ne sindikalna organizacija,« je povedala Jakšetova, »25. III. ga je kolegij predložil upravnemu odboru, naslednjega dne so bile odločbe že zunaj. Zveza komunistov je reagirala šele na pritožbe delavcev, med pritožbenim rokom. Prosila sem naj še enkrat pretresejo premestitve, ker nimamo opravka z železom, ampak z ljudmi. Nekaj članov je potegnilo z menoj, bili pa smo v manjšini.«

»Pa sindikat?«

»Sindikalni odbor se ni stal zaradi tega. Saj tudi ne bi imelo smisla. Večina odbornikov je bila v prejšnjem delavskem svetu, predsednik pa v upravnem odboru. Če so tam sprejeli predlog o premestitvah, se kot sindikalni odborniki ne bi mogli postaviti sami sebi po robu.«

»Ali mislite, da so vse premestitve samo socialno sporne, za vaše gospodarjenje pa koristne?«

Jakšetova je malce oklevala, preden je odvrnila:

»Verjetno si ne bi enajst delavcev upalo vložiti tožbe, če

Pred vašim odhodom na dopust še na ogled, kaj vam prinaša za vroče dni

modna hiša
LJUBLJANA - MARIBOR

N nama LJUBLJANA

V BLAGOVNICI S STANOVANJSKO OPREMO
NAMA, Wolfova 1 — na izbiro v I. nadstropju:

- posteljno perilo, prešite in volnene odeje
- dekorativno blago
- serviete, prtí, brisače
- preproge, tekači, obloge tal, zavese
- gospodinjinski aparati: hladilniki, štedilniki, sesalci, lošilci, mešalci, bojlerji
- radio aparati, televizorji, gramofoni, magnetofoni, transistorji, radijske in TV antene
- svetilke: stropne, stenske, namizne, stoječe

Nakup pohištva in gospodinjinskih aparatov tudi na potrošniški kredit — 10-odstotni popust pri plačilu z devizami.

nama LJUBLJANA

GOSTINSKO PODJETJE

SIDRO Piran

vabi

v novo odprto restavracijo PUNTA, Piran, ki ima poleg 200 sedežev v restavraciji še 200 sedežev na gostinskem vrtu ter urejeno parkirišče